

Eiropas pilsoņu paneļdiskusija par mācību mobilitāti

Galīgais ziņojums

#LearningMobilityEU

Manuskripts pabeigts 2023. gada novembrī.

Šis dokuments neatspoguļo Eiropas Komisijas oficiālo nostāju.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2023

© Eiropas Savienība, 2023

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politiku īsteno, pamatojoties uz Komisijas Lēmumu 2011/833/ES (2011. gada 12. decembris) par Komisijas dokumentu atkalizmantošanu (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.). Ja vien nav norādīts citādi, šo dokumentu atkalizmantojot atļauts ar *Creative Commons Attribution 4.0 International* (CC BY 4.0) licenci (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tas nozīmē, ka ir atļauta atkalizmantošana ar pienācīgu atsaukšanos uz dokumentu un norādēm uz grozījumiem.

Visi fotoattēli: © Eiropas Savienība

Print ISBN 978-92-68-09215-6

doi:10.2775/568598

NA-09-23-534-LV-C

PDF ISBN 978-92-68-09195-1

doi:10.2775/628252

NA-09-23-534-LV-N

SATURA RĀDĪTĀJS

1. Ievads.....	2
2. Pilsoņu paneļdiskusijas par mācību mobilitāti galvenās iezīmes	5
2.1. Paneļdiskusijas nejaušā atlase un demogrāfiskais sastāvs.....	6
2.2. Koordinācijas komiteja.....	9
2.3. Zināšanu komiteja	10
2.4. Zināšanu un informācijas centrs	11
2.5. Referenti.....	11
2.6. Galvenie moderatori.....	13
2.7. Koordinatori.....	14
2.8. Novērotāji.....	15
3. Metodiskā sistēma un atsevišķas sesijas.....	18
3.1. Metodiskā sistēma	19
3.2. Pirmā sesija. Process un iznākumi.....	20
3.3. Otrā sesija. Process un iznākumi.....	24
3.4. Trešā sesija. Process un iznākumi	26
4. Turpmākie pasākumi	33
Pielikums. Galīgie ieteikumi	36

1. Ievads

Eiropas Komisija 2023. gadā organizēja trīs Eiropas pilsoņu paneļdiskusijas, un vienā no tām tika apspriests mācību mobilitātes jautājums. Katrā no šīm paneļdiskusijām piedalījās nejauši izvēlēti pilsoņi skaitā līdz 150 no visām 27 ES dalībvalstīm, lai apspriestu un sniegtu ieteikumus pirms noteiktu svarīgāko Komisijas priekšlikumu iesniegšanas. Ar paneļdiskusijām tiek pildīta apņemšanās, kas pausta 2022. gada 17. jūnija paziņojumā “Konference par Eiropas nākotni – Pārvēršot redzējumu konkrētā darbībā”⁽¹⁾ un priekšsēdētājas U. fon der Leienas runā par stāvokli Savienībā 2022. gadā. Eiropas pilsoņu paneļdiskusija par mācību mobilitāti bija trešā paneļdiskusija, kas tika sasaukta trīs sesijās, kuras notika no 3. līdz 5. martam, no 24. līdz 26. martam un no 28. līdz 30. aprīlim. Paneļdiskusija tika sasaukta saistībā ar sagatavošanās darbiem, lai sagatavotu priekšlikumu Padomes ieteikumam par mācību mobilitāti, informētu Komisiju par pilsoņu viedokli un saņemtu viņu ieteikumus.

“Mācību mobilitāte” ir termins, ko lieto, ja persona uz noteiktu laiku uzturas ārzemēs, lai mācītos, piemēram, universitātē, skolā vai pat uzņēmumā, vai jauniešu apmaiņas programmas ietvaros. Pašlaik mācību mobilitāte ir būtiska mūsdienu izglītības sastāvdaļa un būtisks līdzeklis mūžizglītības, personīgās attīstības un starpkultūru izpratnes veicināšanai. Tomēr joprojām pastāv būtiskas problēmas, lai mācību mobilitāti padarītu pieejamu, iekļaujošu un efektīvu visiem izglītojamajiem Eiropas Savienībā.

Atzīstot šīs problēmas, ES ir aktīvi iesaistījusies mācību mobilitātes veicināšanā un atbalstījusi dalībvalstis to centienos palielināt līdzdalību. Piemēram, Komisijas 2025. gada stratēģijā Eiropas izglītības telpai ir izvirzīti vērienīgi mērķi, lai mācību mobilitātes iespējas kļūtu par realitāti ikvienam un lai ārvalstīs iegūtie mācību rezultāti tiktu automātiski savstarpēji atzīti. Tomēr, lai sasniegtu šos mērķus, ir jārisina sarežģītas politikas problēmas, kas saistītas ar finansējumu, valodu zināšanām, atzīšanu un sociālo un kultūras integrāciju. ES ir izšķiroša nozīme sadarbības un koordinācijas veicināšanā starp dalībvalstīm un citām ieinteresētajām personām, lai risinātu šīs problēmas un izstrādātu praktiski īstenojamus risinājumus.

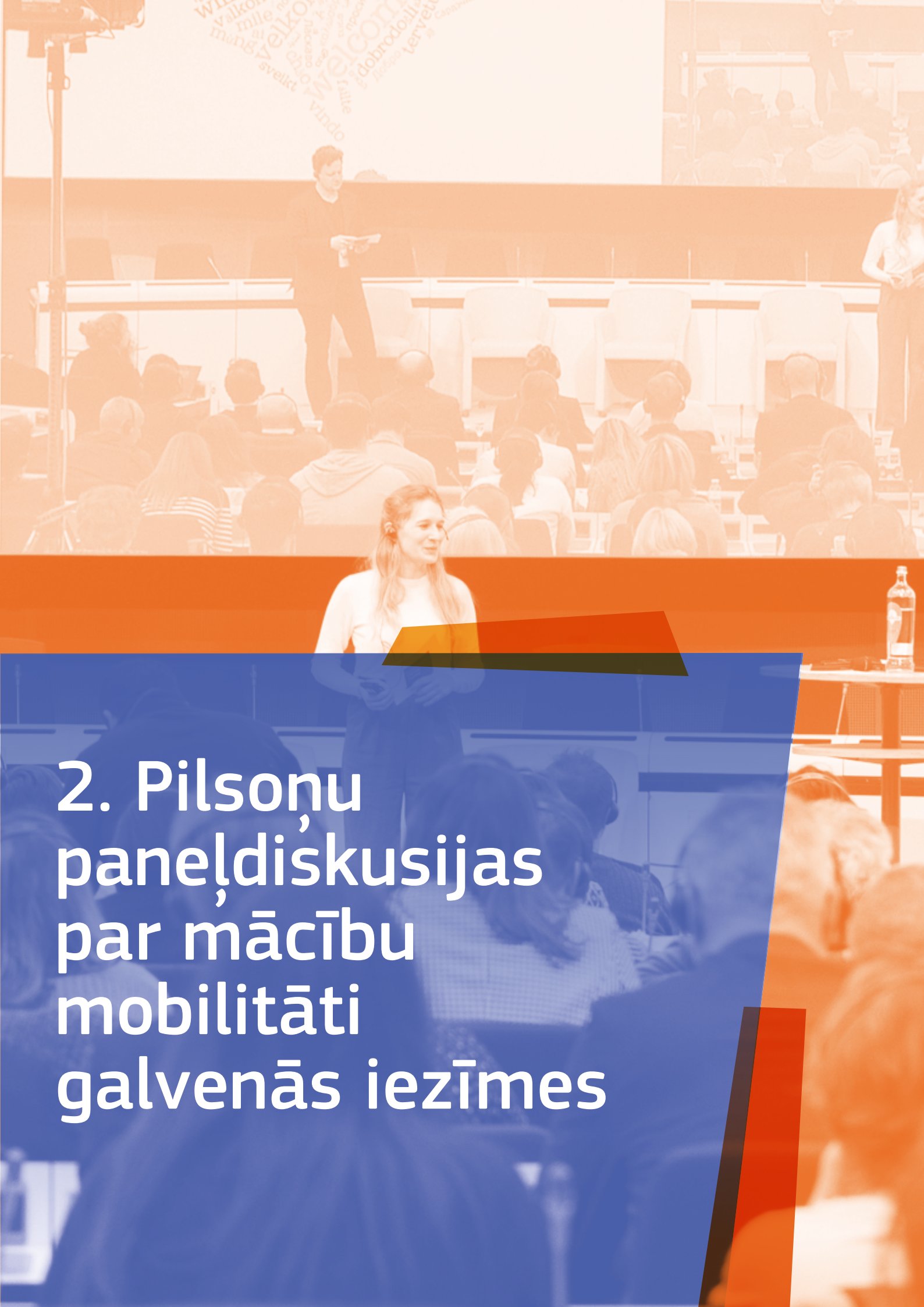
⁽¹⁾ Eiropas Komisija (2022), Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Konference par Eiropas nākotni – Pārvēršot redzējumu konkrētā darbībā, COM(2022) 404 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0404>).

Komisija nolēma 2023. gadā iesniegt jaunu politikas priekšlikumu, kura mērķis ir veicināt mācību mobilitāti ikvienam Eiropas izglītības telpā. Šajā kontekstā Komisija sasauca Eiropas pilsoņu paneļdiskusiju, aicinot dalībniekus atbildēt uz šādu jautājumu: **“Kā mēs varam mācību mobilitātes iespējas padarīt par realitāti ikvienam?”**. Pilsoņi tika aicināti apzināt galvenos šķēršļus mācību mobilitātei un to, kas būtu jādara, lai tā kļūtu par realitāti ikvienam.

Pamatojoties uz informatīvajiem materiāliem, ekspertu viedokļiem, kā arī debatēm darba grupās un plenārsēdē, paneļdiskusijas dalībnieki noteica un izvirzīja par prioritāriem jautājumus, kas ir būtiski Komisijas jaunajam politikas priekšlikumam. Paneļdiskusijas ieguldījums un rezultāti ir apkopoti šajā ziņojumā un tā pielikumā. Šajā ziņojumā ir apkopotas paneļdiskusijas galvenās iezīmes un izklāstīta tās metodiskā sistēma, debašu veicināšanas veids, trīs sesiju rezultāti, kā arī turpmākie pasākumi. Visbeidzot ir izklāstītas gūtās atziņas un secinājumi, kas izriet no visa procesa.

2. Pilsoņu paneļdiskusijas par mācību mobilitāti galvenās iezīmes

2.1. PANEĻDISKUSIJAS NEJAUŠĀ ATLASE UN DEMOGRĀFISKAIS SASTĀVS

Paneļdiskusijas dalībnieki tika atlasīti, izmantojot nejaušo atlasī, jo tā ir taisnīga, konsekventa un uzticama pieeja šādos līdzdalības procesos nepieciešamo personu atlasei. Pareizi piemērota nejaušā atlase var palielināt daudzveidību un reprezentativitāti. Atlasi veica *Kantar Public* ar 27 valstu personāla atlases aģentūru atbalstu. Lielākajā daļā valstu dalībniekus piesaistī-

ja pa tālruni, izmantojot nejaušo digitālo zvanīšanu. Dažās citās valstīs tika izmantotas klātienēs vai nejaušās atlases metodes no ticamas tiešsaistes paneļa (tikai Luksemburgā). Vidējais pieņemto atbilžu īpatsvars dalībvalstīs bija atšķirīgs, un kopumā vidējais rādītājs bija 5,15 %.

1. tabula. Paneļdiskusijas demogrāfiskais sastāvs

VALSTS	MĒRĶDALĪBNIKĀI	FAKTISKIE DALĪBNIKĀI		
		Pirmā sesija	Otrā sesija	Trešā sesija
Beļģija	5	4	4	4
Bulgārija	4	4	4	4
Čehija	5	5	5	5
Dānija	3	3	3	3
Vācija	19	19	15	14
Igaunija	2	2	2	2
Īrija	3	3	3	3
Grieķija	5	5	5	5
Spānija	12	12	12	11
Francija	15	15	15	14
Horvātija	2	2	2	2
Itālija	15	15	15	15
Kipra	2	2	2	2
Latvija	2	3	3	3
Lietuva	2	2	2	2
Luksemburga	2	2	2	2
Ungārija	5	5	5	5
Malta	2	2	1	1
Nīderlande	6	4	4	4
Austrija	4	4	3	4
Polija	10	10	10	10
Portugāle	5	4	4	4
Rumānija	7	7	7	7
Slovēnija	2	2	2	2
Slovākija	3	3	3	3
Somija	3	3	3	3
Zviedrija	5	4	3	3
Kopā	150	142	139	137

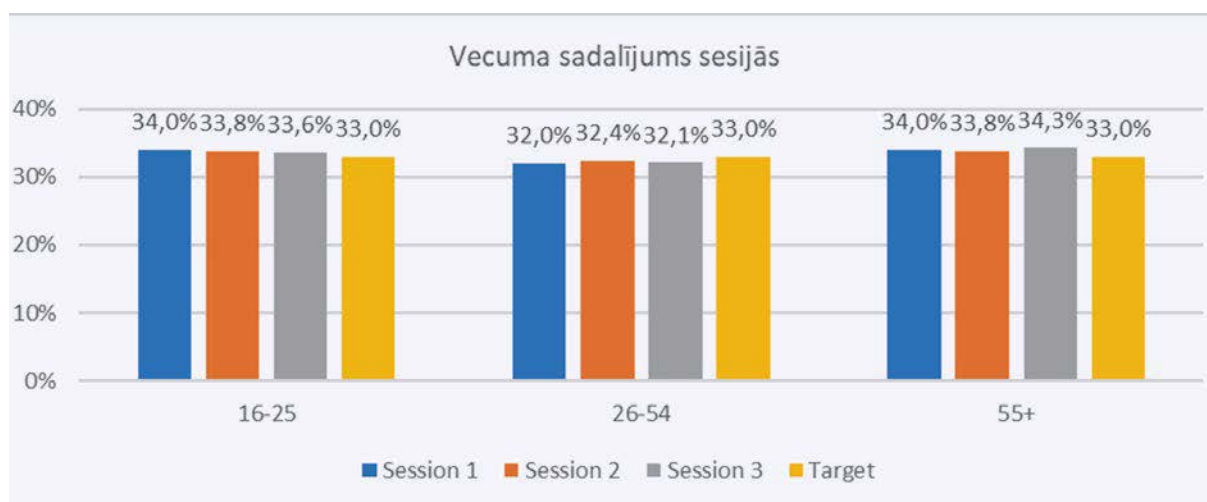
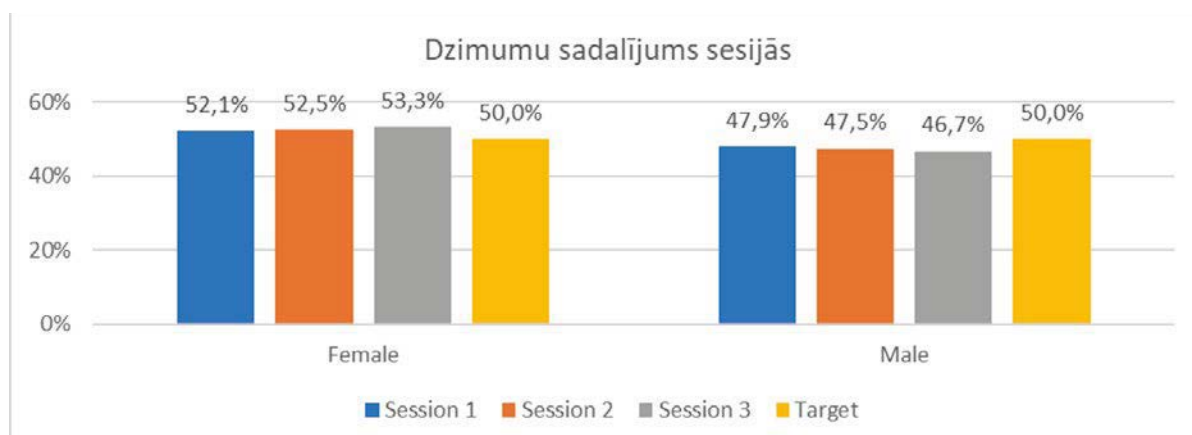

1. tabulā ir sniegts pārskats par paneļdiskusijas dalībnieku vēlamo skaitu dalībvalstīs (valstu kvotas), kā arī par faktisko dalībnieku skaitu un to īpatsvaru pa valstīm katrā sesijā. Mērķis bija panākt tādu dalībvalstu pārstāvības līmeni, kas ir proporcionāls to iedzīvotāju skaitam, nodrošinot vismaz divus pilsoņus no katras valsts ⁽²⁾. Citiem vārdiem sakot, valstīm ar lielu iedzīvotāju skaitu, piemēram, Vācijai (19 pilsoņi), tika noteikts lielāks skaits, bet no Luksemburgas un Maltas uzaicināti divi pilsoņi no katras. Kopumā bija vērojams labs apmeklētības līmenis, kas lielā mērā atspoguļoja izvirzītos mērķus. No 27 dalībvalstīm 22 dalībvalstīs tika sasniegti noteiktie dalības mērķrādītāji. Kopumā

no 150 plānotajiem dalībniekiem 142 pilsoņi piedalījās vismaz vienā no sesijām.

Lai nodrošinātu, ka paneļdiskusijas dalībnieki pēc iespējas labāk atspoguļo ES iedzīvotāju daudzveidību, mērķkvotas dalībniekiem tika noteiktas saskaņā ar sociāldemogrāfiskajām pazīmēm, kas parādītas 1. attēlā (faktiskais dalībnieku īpatsvars attiecas uz 142 pilsoņiem, kuri apmeklēja vismaz vienu no sesijām). Izņēmums bija izvēle lielākā mērā pārstāvēt jauniešus, piesaistot trešdaļu paneļdiskusijas locekļu vecuma grupā no 16 līdz 25 gadiem, lai gan šī kategorija veido mazāk nekā 33 % ES iedzīvotāju ⁽³⁾.

1. attēls. Mērķdalībnieku skaits un faktiskais dalībnieku skaits katrā sesijā, ņemot vērā četrus sociāldemogrāfiskos kritērijus

⁽²⁾ Valstu kvotas tika noteiktas, izmantojot pakāpeniski samazinošās proporcionalitātes sistēmu, ko izmanto arī, lai aprēķinātu vietu skaitu katrai dalībvalstij Eiropas Parlamentā.

⁽³⁾ Šī vecuma grupa veido 10,6 % ES iedzīvotāju (Eurostat, 2022).

2.2. KOORDINĀCIJAS KOMITEJA

Koordinācijas komiteja izstrādāja, organizēja un vadīja paneldiskusiju. Tā tikās reizi nedēļā, lai lemtu par konceptuāliem un organizatoriskiem jautājumiem, tai skaitā metodiku, loģistiku un budžeta jautājumiem. Komitejas sastāvā bija Komisijas pārstāvji un līgumslēdzēji. No Komisijas puses Koordinācijas komitejas darbā piedalījās trīs ģenerāldirektori (ĢD): Komunikācijas ģenerāldirektors, kas ir atbildīgs par pilsoņu iesaistes jauno posmu un jo īpaši par paneldiskusiju metodiku un organizāciju, Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektors, kas atbild par profesionālās izglītības un apmācības un pieaugušo izglītības politiku, un Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektors, kas atbild par mācību mobilitāti, tai skaitā gaidāmo Komisijas priekšlikumu Padomes ieteikumiem par šo tematu.

Līgumslēdzēji sadarbojās, lai izstrādātu un īstenotu jauna līmeņa Eiropas pilsoņu paneldiskusijas. Pilsoņu atlasī veica Kantar Public. VO Europe un MCI bija atbildīgi par saziņu ar pilsoņiem un palīdzību, kā arī par visu trīs sesiju organizatoriskajiem aspektiem. Turklāt

starptautiskā Apspriežu grupa, kuras sastāvā bija *ifok* (Vācija), *Missions Publiques* (Francija), Dānijas Tehnoloģiju fonda padome (Dānija) un *deliberativa* (Spānija), apvienoja ekspertus, lai izstrādātu un veicinātu apspriežu procesu. Apspriežu grupas partneri apvienoja zināšanas, lai kopā ar Komunikācijas ĢD konceptualizētu vispārējo līdzdalības procesu un katras sesijas metodiku. Apspriežu darba grupa bija atbildīga par koncepcijas projekta sagatavošanu, kurā kopā ar trim ĢD tika izklāstīta darba grupas kompetence, kā arī par padomdevējas Zināšanu komitejas izveidi. Turklāt ar Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektora un Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektora atbalstu tika piesaistīti un informēti referenti, kuri palīdzēja pilsoņiem izprast attiecīgo jautājumu visā tā sarežģītībā un atbildēja uz pilsoņu jautājumiem trīs sesiju laikā. Tā arī koordinēja saziņu ar pilsoņiem un atbalsta komandu uz vietas, veica galveno moderēšanu un veicināja grupu darbu, kā arī pārraudzīja rezultātu paziņošanu.

2.3. ZINĀŠANU KOMITEJA

Iesaistot Zināšanu komiteju, kuras sastāvā bija mācību mobilitātes jomas eksperti, tika veicināta apspriežu procesa integritāte, garantējot pilsoņiem sniegtās informācijas kvalitāti, objektivitāti, daudzveidību un saprotamību. Zināšanu komitejas uzdevums bija radīt un sniegt zināšanas un ekspertīzi, lai radītu vienlīdzīgus apstākļus visiem dalībniekiem un veicinātu diskusijas starp dalībniekiem. Tas tika darīts, cita starpā sagatavojot informatīvus materiālus, kas tika izdalīti pilsoņiem pirms pirmās sesijas. Faktiskais politikas ieguldījums tika izstrādāts ciešā sadarbībā ar Koordinācijas komiteju.

Zināšanu komiteja arī palīdzēja Apspriežu grupai apzināt vājos signālus (piemēram, debašu trūkumu), transversālus jautājumus un “aklos punktus” pilsoņu apspriedēs (piemēram, ideju potenciālu pārklāšanos ar esošajām ES iniciatīvām un/vai jomas, kurās ierosinātie pasākumi ne vienmēr bija pamatoti ar pierādījumiem). Tā iesaistījās arī faktu pārbaudē un atbildēja uz pilsoņu jautājumiem sesiju laikā un pēc tām, ko atbalstīja Zināšanu un informācijas centrs, iesaistot citus ekspertus no Komisijas. Turklāt tā atbalstīja Apspriežu grupas centienus sagrupēt pirmajā sesijā (par šķēršļiem iekļaujošai mācību mobilitātei) iegūtos pilsoņu viedokļus galvenajās šķēršļu kategorijās, pamatojoties uz zināšanām un pieredzi mācību mobilitātes jomā.

Zināšanu komitejas sastāvā bija pieci locekļi, kurus izvēlējās Koordinācijas komiteja, pamatojoties uz šādiem kritērijiem: specializētas zināšanas, kas aptver dažādas zināšanu jomas; plaša atzinība par viņu

zinātību un pieredzi šajā jomā gan ieinteresēto personu, gan līdzgaitnieku vidū; spēja izprast, atzīt un darīt zināmus dažādus viedokļus par šo tematu, tai skaitā iespējamos kompromisus; daudzveidība dzimuma, valstspiederības un piederību ziņā. Turklāt divi Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāta pārstāvji sniedza ieskatu ES politikā.

Zināšanu komitejas locekļi bija:

- Džina Ebnere (*Gina Ebner*), Eiropas Pieaugušo izglītības asociācija,
- Mantas Pupinis (*Mantas Pupinis*), PPMI partneris un pētniecības direktors, Lietuva,
- Huans Rajons Gonsales (*Juan Rayón González*), Erasmus studentu tīkls (ESN),
- Mika Sārinens (*Mika Saarinen*), Erasmus+ valsts aģentūra, Somija,
- Beatrisa Tourona (*Beatriz Tourón Torrado*), Erasmus+ valsts aģentūra, Spānija,
- Fabjēna Metajera (*Fabienne Metayer*), sektora vadītāja, Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāta Erasmus+ koordinācijas nodaļa (rotācijas kārtībā),
- Giedrjus Sudiks (*Giedrius Sudikas*), Erasmus+ amatpersona, Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts (rotācijas kārtībā).

2.4. ZINĀŠANU UN INFORMĀCIJAS CENTRS

Tika izveidots Zināšanu un informācijas centrs (ZIC), lai atbildētu uz jautājumiem un lūgumiem sniegt skaidrojumus, ko pilsoņi iesūtīja apspriežu laikā. ZIC piedalījās eksperti no Komunikācijas ģenerāldirektorāta, Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāta un Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāta, kuriem kopā ar Zināšanu

komitejas locekļiem un citiem ekspertiem bija jāsniedz atbildes par savām attiecīgajām politikas jomām. Visu trīs paneļdiskusijas sesiju laikā ZIC sniedza rakstiskas atbildes uz pilsoņu uzdotajiem jautājumiem. Trešajā sesijā ZIC locekļi īsi uzstājās trīs darba grupās, lai noskaidrotu atlikušos jautājumus, pirms pilsoņi konsolidēja galīgos ieteikumus.

2.5. REFERENTI

Papildus Zināšanu komitejas locekļiem tika uzaicinātas arī vairākas ieinteresētās personas un eksperti, lai dalītos ar zināšanām un pieredzi saistībā ar mācību mobilitāti un atbildētu uz pilsoņu jautājumiem. Referenti iepazīstināja ar dažādām mācību mobilitātes jomām (skolu mobilitāte, jauniešu mobilitāte, studentu mobilitāte, profesionālā izglītība un apmācība un pieaugušo mobilitāte). Viņi sniedza informāciju par esošajām mobilitātes programmām ES un valstu līmenī, problēmām, ar kurām saskaras dažādas gru-

pas, lai piekļūtu mācību mobilitātei, un iespējamām pasākumiem, kas veicami, lai uzlabotu mācību mobilitātes pieejamību gan dalībvalstu, gan ES līmenī. Viņi arī uzsvēra kompromisus starp šiem pasākumiem un sniedza pilsoņiem atsauksmes par savu darbu. Zināšanu komiteja rūpējās par to, lai pilsoņiem sniegtās zināšanas būtu līdzsvarotas, atbilstošas un pietiekami reprezentatīvas attiecībā uz politikas veidotāju un ieinteresēto personu galveno nostāju ES. Referenti ir uzskaitīti tālāk.

2. tabula. Referentu saraksts trīs sesijās

PIRMĀ SESIJA	
Eiropas Komisija	Marija Gabriela (<i>Mariya Gabriel</i>), inovācijas, pētniecības, kultūras, izglītības un jaunatnes komisāre (līdz 2023. gada maijam)
	Pija Ārenkilde Hansena (<i>Pia Ahrenkilde Hansen</i>), Komunikācijas ģenerāldirektorāta ģenerāldirektore
	Rihards Kīnēls (<i>Richard Kühnel</i>), direktors, Pārstāvniecība un komunikācija dalībvalstīs, Komunikācijas ģenerāldirektorāts
	Ute Hallere Bloka (<i>Ute Haller-Block</i>), nodaļas vadītāja, Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts
	Juta Kēniga Georgiadesa (<i>Jutta König-Georgiades</i>), Pilsoņu dialoga nodaļa, Komunikācijas ģenerāldirektorāts
Ārējie eksperti	Džina Ebnere (<i>Gina Ebner</i>), Eiropas Pieaugušo izglītības asociācijas ģenerālsekretāre
	Ismaels Paess Siviko (<i>Ismael Pérez Civico</i>), Eiropas Jaunatnes forums
	Huans Rajons Gonsaless (<i>Juan Rayón González</i>), Erasmus studentu tīkla priekšsēdētājs
	Mika Sārinens (<i>Mika Saarinen</i>), direktors, Somijas valsts Erasmus+ aģentūra (EDUFI)
	Beatrise Tourona Toradu (<i>Beatriz Tourón Torrado</i>), izglītības jomas padomniece, Spānijas valsts Erasmus+ aģentūra (SEPIE)
OTRĀ SESIJA	
Eiropas Komisija	Sofija Ēriksone Voteršūta (<i>Sophia Eriksson Waterschoot</i>), Jaunatnes, izglītības un Erasmus+, Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ĢD
	Ute Hallere Bloka (<i>Ute Haller-Block</i>), nodaļas vadītāja, Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts
Transversālais bloks	Mants Pupinis (<i>Mantas Pupinis</i>), PPMI pētniecības direktors un projekta “Pētījums par atbalstu mācību mobilitātei: progress, šķēršļi un turpmākā virzība” vadītājs
	Mika Sārinens (<i>Mika Saarinen</i>), direktors, Somijas valsts Erasmus+ aģentūra (EDUFI)
I tematiskais bloks: individuālo un ar attieksmi saistīto problēmu, šķēršļu un dilemmu pārvarēšana	Gregorio Blanco Martins (<i>Gregorio Blanco Martin</i>), angļu valodas nodaļas vadītājs un Erasmus koordinators, IES Gabriel Alonso de Herrera
	Irina Ferenca (<i>Irina Ferencz</i>), Akadēmiskās sadarbības asociācijas direktore
	Vims Gabriels (<i>Wim Gabriels</i>), direktors un koordinators sociālajai iekļautībai un iesaistei mobilitātes jomā, Erasmus studentu tīkls
	Kristofs van Mols (<i>Christoph van Mol</i>), Tilburgas Universitātes profesora asistents
II tematiskais bloks: kontekstuālo un vidisko problēmu, šķēršļu un dilemmu pārvarēšana	Džina Ebnere (<i>Gina Ebner</i>), Eiropas Pieaugušo izglītības asociācijas ģenerālsekretāre
	Eva Krakļevska (<i>Ewa Krzaklewska</i>), Jageloņu Universitātes profesora asistente
	Rubens Sansoms (<i>Ruben Sansom</i>), koordinators jautājumos par tīru mobilitāti, <i>Generation Climate Europe</i>
	Brikena Džomaki (<i>Brikena Xhomaqi</i>), Mūžizglītības platformas direktore
III tematiskais bloks: institucionālo un ar politiku saistīto problēmu, šķēršļu un dilemmu pārvarēšana	Vito Borelli (<i>Vito Borelli</i>), grupas vadītājs, Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts
	Odrija Frisa (<i>Audrey Frith</i>), direktore, <i>Eurodesk Brussels Link</i>
	Sērens Kristensens (<i>Søren Kristensen</i>), konsultants, <i>Techne</i>
	Kjara Riondino (<i>Chiara Riondino</i>), nodaļas vadītāja, Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts

TREŠĀ SESIJA	
Eiropas Komisija	Nicolā Šmits (<i>Nicolas Schmit</i>), darba un sociālo tiesību komisārs
	Sofija Ēriksone Voteršūta (<i>Sophia Eriksson Waterschoot</i>), Jaunatnes, izglītības un Erasmus+ direktore, Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģD
	Kolins Sikluna (<i>Colin Scicluna</i>), priekšsēdētāja vietnieces Dubravkas Šuicas biroja vadītājs
	Ute Hallere-Bloka (<i>Ute Haller-Block</i>), nodaļas vadītāja, Erasmus+ koordinācijas nodaļa, Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts
Ārējie eksperti	Fabjēna Metajera (<i>Fabienne Metayer</i>), sektora vadītāja, Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts
	Marta Gutjerresa Beneta (<i>Marta Gutierrez Benet</i>), sektora vadītāja, Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts
	Kostis Giannidis (<i>Kostis Giannidis</i>), bijušais Erasmus studentu tīkla prezidents
	Džuljete Ibarrondo Lasa (<i>Juliette Ibarrondo Lasa</i>), Eiropas Starpkultūru izglītības federācija
	Daive Muraro (<i>Daive Muraro</i>), Eiropas Pieaugušo izglītības asociācija
	Mants Pupinis (<i>Mantas Pupinis</i>), PPMI pētniecības direktors un projekta "Pētījums par atbalstu mācību mobilitātei: progress, šķēršļi un turpmākā virzība" vadītājs
	Mika Sārinens (<i>Mika Saarinen</i>), direktors, Somijas valsts Erasmus+ aģentūra (EDUFI)
	Beatrise Taurona Toradu (<i>Beatriz Tourón Torrado</i>), izglītības jomas padomniece, Spānijas valsts Erasmus+ aģentūra (SEPIE)

2.6. GALVENIE MODERATORI

Divi galvenie moderatori vadīja pilsoņus visās trijās sesijās un vadīja diskusijas plenārsēdē. Viņi sniedza informāciju par paneldiskusijas vispārējo mērķi un atsevišķu sesiju metodiku līdztekus organizatoriskajiem aspektiem. Galvenie moderatori arī veicināja debates starp ekspertiem referentiem, nodrošināja, lai diskusiju laikā zināšanas tiktu sniegtas godīgi un objektīvi, un veicināja jautājumus un atbildes starp ekspertiem un

pilsoņiem. Turklāt galvenie moderatori apkopoja visus rezultātus katras sesijas noslēguma plenārsēdēs. Galvenie moderatori bija:

- Kamila Doblere (*Camille Dobler*) (*Missions Publiques*),
- Malte Freslē Ibsens (*Malte Frøslee Ibsen*) (Dānijas Tehnoloģiju fonda padome).

2.7. KOORDINATORI

Pilsoņi strādāja 12 darba grupās, un katru no tām vadīja un tām palīdzēja divi Apspriežu grupas locekļi: viens pieredzējis koordinators un viens palīgs. Koordinatoru uzdevums bija vadīt diskusijas darba grupās un nodrošināt netraucētu darba gaitu:

- draudzīgas un savstarpēji cieņpilnas atmosfēras radīšana, lai veicinātu visu dalībnieku līdzsvarotu ieguldījumu,
- nodrošināt, lai visi pilsoņi būtu informēti par vispārējo procesu, un vadīt pilsoņus grupu darbā,
- nodrošināt, lai tiktu sasniegti darba grupu sesiju mērķi, t. i., veicināt konfliktu un domstarpību konstatēšanu starp pilsoņiem, sekmēt diskusiju un vienprātības veidošanos starp pilsoņiem,
- laika uzskaitē, piezīmju veikšana un apspriežu rezultātu apkopošana daudzvalodu un savstarpēji saistītos darba dokumentos,

- darba grupās pilsoņu iesniegto pieprasījumu sasaiste ar atbalsta komandu vai ekspertiem, piemēram, apkopojot neizskatītās piezīmes vai jautājumus,
- piedalīties apspriežu sesijās kopā ar Apspriežu grupu.

Koordinatorus nodarbināja *ifok*, *Missions Publiques* vai Dānijas Tehnoloģiju fonda padome. Diskusiju laikā darba grupās viņiem talkā nāca palīgi, kas galvenokārt bija Briselē dzīvojošie studenti un praktikanti. Visi koordinatori un asistenti ievēroja kopīgus norādījumus, kas bija sniegti koordinēšanas rokasgrāmatā un izvēšanas dokumentā (pa vienam katrai sesijai). Pirms katras sesijas viņi piedalījās divās īpaši izstrādātās instruktāžās un apmācības sanāsmēs.

2.8. NOVĒROTĀJI

Šīs paneļdiskusijas darbam varēja sekot ierobežots skaits novērotāju. Mērķis bija nodrošināt šā novatoriskā demokrātiskā formāta pārredzamību un pamanāmību, vienlaikus saglabājot drošu telpu iesaistītajiem pilsoņiem, kas ir ļoti svarīgi, lai diskusiju vide būtu uzticama. Novērotājiem bija atļauts piedalīties un sekot līdzi diskusijām plenārsēdēs un darba grupās. Maksimālais atļautais novērotāju skaits katrā darba grupā bija trīs.

Iekšējie novērotāji pārstāvēja arī organizētājus partnerus un iestādes (piemēram, Ģenerālsēkretariāta, Komunikācijas ĢD, Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ĢD un Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ĢD iekšējie darbinieki). Ārējo novērotāju vidū bija pētnieki (no universitātēm vai domnīcām), pilsoniskās sabiedrības, ieinteresēto personu, plašsaziņas līdzekļu pārstāvji un citas ieinteresētās personas. Ar attiecīgo pilsoņu piekrišanu ārējie novērotāji varēja veikt intervijas ar viņiem tikai izpētes nolūkos, ja tas netraucēja paneļdiskusiju norisei.

3. Metodiskā sistēma un atsevišķas sesijas

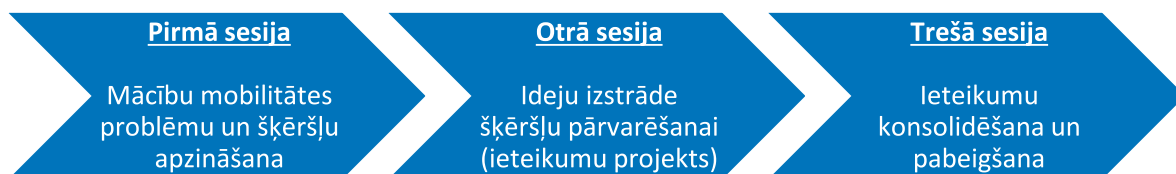

3.1. METODISKĀ SISTĒMA

Paneldiskusija tika veidota no trim sesijām ar dažādiem mērķiem.

- Pirmajā sesijā (klātienē Briselē) dalībnieki tika iepazīstināti ar aplūkojamo jautājumu, varēja iepazīties ar pārējiem dalībniekiem un veidot kopības un savstarpējas uzticēšanās sajūtu. Viņi saņēma sākotnējo ekspertu materiālu un pēc tam tika aicināti noteikt mērķgrupas mācību mobilitātei. Pēc tam viņi apkopoja un prioritāri uzskaitīja problēmas un šķēršļus, kas kavē piekļuvi mācību mobilitātei, izmantojot personāžu izstrādes uzdevumu, kas ir parasta strukturētas domāšanas metode. Proti, viņiem tika lūgts "pārkāpt savas robežas", radot un aprakstot dažādus izdomātus tēlus, kas iemieso tipiskus vai netipiskus ES pilsoņus, un domāt par iespējām un šķēršļiem, ar kuriem viņi varētu saskarties saistībā ar mācību mobilitāti.
- Otrā sesija notika tiešsaistē, un tās uzmanības centrā bija padziļināta šā jautājuma izpēte. Sesijas galvenais mērķis bija veicināt ideju un viedokļu apmaiņu starp dalībniekiem, noteikt vienprātības un domstarpību jomas un formulēt sākotnējās idejas ieteikumiem trīs atsevišķos tematiskajos blokos.
- Trešā un noslēdzošā sesija (klātienē Briselē) bija veltīta ieteikumu izstrādei, pamatojoties uz pirmajās divās sesijās gūtajām idejām un atziņām, un to atbalstīja papildu ekspertu ieguldījums. Trešā sesija nodrošināja, ka paneldiskusijā tika izstrādāti konkrēti ieteikumi, kurus var nodot Komisijai un ar kuriem var iepazīstināt attiecīgās ieinteresētās personas.

2. attēls. Eiropas pilsoņu paneldiskusijas par mācību mobilitāti kopējā metodiskā plūsmā

Visas paneldiskusijas laikā bija pietiekami daudz laika grupu veidošanai un apmaiņai gan plenārsēžu laikā, gan grupu darbā. Sesiju struktūra bija veidota tā, lai veicinātu dalībnieku mijiedarbību un nodrošinātu, ka visi tiek uzklausi. Tā kā paneldiskusija notika daudzvalodu vidē, pilsoņi vienmēr varēja izteikties savā

dzimtajā valodā, kam tika nodrošināts mutiskais tulkojums. Darba grupas tika veidotas tā, lai nodrošinātu pietiekamu ģeogrāfisko daudzveidību, apvienojot lielākas un mazākas valstis un ne vairāk kā piecas dažādu valodu grupas. Koordinatoriem bija iespēja vadīt diskusiju savā dzimtajā valodā vai angļu valodā.

3.2. PIRMĀ SESIJA. PROCESS UN IZNĀKUMI

Pirmā sesija noritēja 2023. gada 3.–5. martā Briselē, un tajā tika izklāstīts paneļdiskusijas temats un konteksts. Pilsoņi iepazinās un tika informēti par konstruktīvas diskusijas noteikumiem. Pēc tam viņi guva izpratni par mērķgrupām saistībā ar lielākām mācību mobilitātes iespējām Eiropā, kā arī par problēmām, kas kavē šā mērķa sasniegšanu. Komisijas pārstāvji un ārējie referenti palīdzēja pilsoņiem labāk izprast

esošās programmas un dažas problēmas, kuras ir jāpārvar, lai mācību mobilitātes iespējas padarītu par realitāti ikvienam. Pirmās sesijas mērķis bija dalīties personīgajā ar mācību mobilitāti saistītajā pieredzē un to aptvert, noteikt mācību mobilitātes pasākumu mērķgrupas un apzināt ar tiem saistītos šķēršļus, kurus dalībnieki uzskatīja par tādiem, ko būtu svarīgi apspriest nākamajās sesijās.

1. diena (piektdiena, 3. marts)

Pirmajā dienā pilsoņus uzņēma galvenie moderatori un divi Komisijas pārstāvji: **Marija Gabriela** (tābrīža inovācijas, pētniecības, kultūras, izglītības un jaunatnes komisāre) un **Pija Ārenkilde Hansena** (Komunikācijas ĢD ģenerāldirektore). Viņas uzsvēra šīs paneļdiskusijas nozīmi un prezentēja ES redzējumu izglītības un apmācības nozarē. Pēc tam galvenie moderatori iepazīstināja pilsoņus ar 1. sesijas un nākamās sesiju darba kārtību. Pēc dažām iesildīšanās spēlēm **Juta Kēniga Georgiadesa** (Komunikācijas ģenerāldirektorāts) īsi iepazīstināja ar ES struktūrām un lēmumu pieņemšanas un likumdošanas procesu.

Pēc tam **Ute Hallere Bloka** (Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts) detalizēti iepazīstināja ar paneļdiskusijas tēmu. Tālāk mācību mobilitāte tika aplūkota, raugoties no pašu pilsoņu pieredzes saistībā ar mācīšanos un apmācību savā valstī un ārzemēs, kā arī viņu neizmantojamām iespējām mācību mobilitātes jomā. Zināšanu komitejas locekļi komentēja un papildināja individuālo pieredzi, vienlaikus sniedzot vispārīgāku informāciju par dažādiem mācību mobilitātes veidiem: skolu mobilitāti, jauniešu mobilitāti, profesionālo izglītību un apmācību ārvalstīs, pieaugušo mobilitāti un studentu mobilitāti.

Marija Gabriela uzrunā pilsoņus.

2. diena (sestdiena, 4. marts)

Otrajā dienā pilsoņi strādāja 12 paralēlās darba grupās, kurās vienlaikus tika nodrošināts sinhronais tulkojums un kuras vadīja pieredzējuši koordinatori. Grupas savu informāciju ietvēra daudzvalodu tiešsaistes dokumentos, kas bija redzami citām grupām. Vispirms pilsoņi dalījās savā iepriekšējā un pašreizējā mācību mobilitātes pieredzē un sprieda par mācību mobilitātes definīciju un dažādiem veidiem. Tad pilsoņi apsprieda mācību mobilitātes mērķgrupas un izveidoja personāžus, akcentējot to tipu personības, kas varētu gūt maksimālu labumu no lielākām mācību mobilitātes iespējām. Katra grupa izveidoja 2–6 personāžus,

kas pārstāvēja šīs mērķgrupas. Šie personāži tika izmantoti, lai noteiktu problēmas un šķēršļus, ar kuriem saskaras galvenās mērķgrupas. Grupas runāja arī par nākotnes tendencēm un sabiedrības attīstību, kas varētu ietekmēt mācību mobilitāti. Turklāt tās sāka apspriest dzīvotspējīgus risinājumus un veicinātājus. Visas dienas garumā pilsoņi varēja uzdot jautājumus Zināšanu un informācijas centra ekspertiem. Kad pilsoņi savu darbu sestdien bija pabeiguši, Zināšanu komitejas locekļi un citi uz vietas esošie eksperti kopā ar Apspriežu grupas dalībniekiem visus darba grupās izveidotos 54 personāžus sadalīja 12 atsevišķās kopās.

3. diena (svētdiena, 5. marts)

Trešajā dienā katra dalībnieku grupa uzņēma vienu personu grupu (katrā grupā bija 2–7 personas). Katrai personai tika izveidots profila attēls, ko ģenerēja mākslīgā intelekta (MI) programma *DALL-E*, pamatojoties uz grupu demogrāfiskajiem aprakstiem. Pēdējais solis darba grupās bija apkopot to rezultātus un apzināt transversālās problēmas un šķēršļus attiecīgajai viņu apskatītajai personāžu grupai. Pilsoņi arī sagatavojās 2. sesijai un apkopoja nākamajai sesijai

nepieciešamos jautājumus un materiālus. Noslēguma plenārsēdē 12 darba grupu izvirzītās runaspersonas iepazīstināja ar galvenajiem šķēršļiem mācību mobilitātei, un attiecīgā runaspersona un galvenie moderatori tos sagrupēja tabulā. Pēc prezentācijām eksperti sniedza atsauksmes un komentārus par grupas darbu. **Rihards Kīnēls** (Eiropas Komisijas pārstāvības un komunikācijas dalībvalstīs direktors) sniedza nobeiguma piezīmes un noslēdza sesiju.

Pirmās sesijas oficiālā darba kārtība parādīta tālāk.

Piektdiena (3. marts)	PLENĀRSĒDE
14.30–15.00	Ievadvārdi un ievadrunas: Marija Gabriela (<i>Mariya Gabriel</i>), inovācijas, pētniecības, kultūras, izglītības un jaunatnes komisāre Pija Ārenkilde Hansena (<i>Pia Ahrenkilde Hansen</i>), Komunikācijas ģenerāldirektorāta ģenerāldirektore
15.00–15.40	Ievads pilsoņu paneļdiskusijā: kāpēc mēs esam sapulcējušies šeit?
15.40–15.55	Kopīga fotografēšanās
15.55–16.15	Ievads par paneļdiskusijas I tematu (pārdomas par jūsu pašu pieredzi)
16.15–16.45	Kafijas pauze
16.45–18.30	Ievads par paneļdiskusijas II tematu (dalīšanās pieredzē un paneļdiskusija)
Sestdiena (4. marts)	DARBA GRUPAS
9.30–11.00	Savstarpēja iepazīšanās: mācību mobilitāte: vērtības un pieredze
11.00–11.30	Kafijas pauze
11.30–13.00	Mācību mobilitāte visiem: mērķgrupu noteikšana
13.00–14.30	Pusdienu pārtraukums
14.30–16.15	Pašreizējo problēmu un šķēršļu apzināšana
16.15–16.45	Kafijas pauze
16.45–18.00	Nākotnes tendenču izpēte
Svētdiena (5. marts)	DARBA GRUPAS UN PLENĀRSĒDE
9.30–11.00	Darba grupas: gatavošanās plenārsēdei un jautājumu apkopošana
11.00–12.00	Kafijas pauze un grupu došanās uz sanāksmju telpām
12.00–13.20	Plenārsēde: grupu prezentācijas, komentāri, jautājumu un atbilžu sesija
13.20–13.40	Noslēgums un informācija par nākamajām sesijām

3.3. OTRĀ SESIJA. PROCESS UN IZNĀKUMI

Paneldiskusijas otrā sesija notika tiešsaistē 2023. gada 24.–26. martā. Pilsoņu mērķis bija formulēt risinājumus, kā pārvarēt 1. sesijā apzinātās problēmas un šķēršļus, un izstrādāt ieteikumus, kā mācību mobilitāti padarīt iekļaujošāku. Lai strukturētu sesijas darbu, pirmajā sesijā apkopotās 36 problēmas un šķēršļus mācību mobilitātei Zināšanu komiteja sagrupēja trīs tematiskajos blokos.

→ **I tematiskais bloks. Individuālo un ar attieksmi** saistīto problēmu, šķēršļu un dilemmu (personiski, psiholoģiski un ar lēmumu pieņemšanu saistīti šķēršļi) pārvarēšana.

→ **II tematiskais bloks. Kontekstuālo un vidisko** problēmu, šķēršļu un dilemmu (kultūras, sociālās un valodas barjeras) pārvarēšana.

→ **III tematiskais bloks. Institucionālo un ar politiku** saistīto problēmu, šķēršļu un dilemmu (piekļuve informācijai, ekonomiskie un finansiālie šķēršļi) pārvarēšana.

Komisijas amatpersonas, kā arī dažādi ārējie referenti sniedza pilsoņiem informāciju par šiem šķēršļiem un iepazīstināja ar iespējamiem risinājumiem to pārvarēšanai, īpašu uzmanību pievēršot ar tiem saistītajām dilemmām un kompromisiem. Pēc atkārtotas savstarpējās izvērtēšanas procesa, kurā pilsoņi 12 darba grupās pārskatīja cits cita darbu, viņi ierosināja 45 ieteikumu projektus.

1. diena (piektdiena, 24. marts)

1. dienā pilsoņus tiešsaistes sesijā sveica galvenie moderatori un **Sofija Ēriksone Voteršūta** (Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts). Pēc tam **Ute Hallere Bloka** (Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts) izklāstīja 1. sesijas rezultātus un norādīja, ko Komisija sagaida no paneldiskusijas dalībniekiem. Pēc tam **Mants Pupinis (PPMI)** tika aicināts paskaidrot, kā Zināšanu komiteja sagrupēja 1. sesijā iegūtos iedzīvotāju rezultātus trīs tematiskajos blokos. Viņš sniedza sākotnēju pārskatu par dilemmām un kompromisiem, kas ir šo grūtību pamatā, kā tos identificējusi Zināšanu komiteja. Lai papildinātu šo pirmo informatīvo kārtu, **Mika Sārinens (EDUFI)** sniedza pilsoņiem informāciju par programmu *Erasmus+* un citām esošajām mācību mobilitātes programmām, lai kontekstuāli izskaidrotu grupas darbu. Trijās turpmākajās tematiskajās paneldiskusijās četri referenti aplūkoja katru no tematiskajam blokiem; viņi sniedza dažādas

perspektīvas un pārskatu par iespējamiem risinājumiem, dilemmām un jautājumiem katrā tematiskajā blokā. Katras diskusijas beigās pilsoņiem bija iespēja uzdot jautājumus. Visbeidzot, galvenie moderatori izklāstīja nedēļas nogales darba kārtību un atgādināja par paneldiskusijas galveno mērķi.

2. diena (sestdiena, 25. marts)

2. dienā pilsoņi strādāja 12 paralēlās darba grupās, kurās vienlaikus tika nodrošināts sinhronais tulkojums un kuras vadīja pieredzējuši koordinatori. Piezīmju veicēji dokumentēja procesu daudzvalodu izklājlappās, dodot iespēju dalībniekiem sekot līdzi viņu grupā izstrādātajam saturam viņu dzimtajā valodā. Dienas sākumā grupas aplūkoja pirmo tematisko bloku – psiholoģisko un ar attieksmi saistīto šķēršļu pārvarēšana. Viņi vienojās par transversāliem elementiem, kas jāpatur prātā, izstrādājot ieteikumus, kuru mērķis ir pārvarēt kontekstuālās (2. tematiskais bloks) un institucionālās un ar politiku

saistītās problēmas (3. tematiskais bloks). Katra darba grupa pēc tam sagatavoja ne vairāk kā divus ieteikumu projektus katram no šiem diviem tematiskajiem blokiem. Pēcpusdienā katra grupa norīkoja vienu sūtni uz citu darba grupu, lai prezentētu šos ieteikumu projektus un saņemtu atsauksmes. Visas dienas garumā pilsoņi varēja uzdot jautājumus Zināšanu un informācijas centra ekspertiem. Atbildes tika sniegtas sestdienas pēcpusdienā vai svētdienas rītā.

3. diena (svētdiena, 26. marts)

Svētdienas rītā pilsoņi darba grupās apsprieda no citām grupām saņemtās atsauksmes un attiecīgā gadījumā ekspertu atbildes. Rezultātā 12 darba grupās tika sagatavoti 45 ieteikumu projekti. Nākamajai noslēguma plenārsēdei katra grupa izraudzījās vienu runaspersonu, kura iepazīstināja visus paneldiskusijas dalībniekus ar diviem savas grupas ieteikumiem. Pēc šīm prezentācijām pilsoņi no **Mikas Sārinena (EDUFI)**

un **Utes Halleres Blok** (Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ĢD) saņēma atsauksmes par savām idejām. Savukārt pilsoņi varēja uzdot jautājumus šiem diviem referentiem un darīt zināmus savus apsvērumus par šo sesiju, tai skaitā platformas *Slido* triju jautājumu ietvaros. Visbeidzot, pilsoņi saņēma pārskatu par pēdējo sesiju un turpmākajiem pasākumiem.

Sesijas pilnīga darba kārtība parādīta tālāk.

Piektdiena (24. marts)	PLENĀRSĒDE
14.30–14.50	Ievadvārdi, 1. sesijas rezultātu prezentācija un 2. sesijas darba kārtība
14.50–15.35	Mācību mobilitāte visiem: no šķēršļiem līdz risinājumiem Komisijas un Zināšanu komitejas referenti
15.35–15.55	Pārtraukums
15.55–16.40	I tematiskais bloks: personīgo un psiholoģisko šķēršļu pārvarēšana Intervijas ar ekspertiem, jautājumi un atbildes
16.40–17.20	II tematiskais bloks: kultūras, sociālo un valodu barjeru pārvarēšana Intervijas ar ekspertiem, jautājumi un atbildes
17.20–17.40	Pārtraukums
17.40–18.20	III tematiskais bloks: ar informāciju, ekonomiku un finansēm saistīto šķēršļu pārvarēšana Intervijas ar ekspertiem, jautājumi un atbildes
18.20–18.30	Turpmākie pasākumi un noslēguma piezīmes
Sestdiena (25. marts)	DARBA GRUPAS
09.30–9.45	Grupu veidošana / iesildīšanās aktivitāte
09.45–11.00	1. daļa: darbs grupā pie ieteikumu projektiem (1. tematiskais bloks)
11.00–11.30	Pārtraukums
11.30–13.00	2. daļa: darbs grupā pie ieteikumu projektiem (2. un 3. tematiskais bloks)
13.00–14.30	Pusdienu pārtraukums
14.30–16.00	3. daļa: darbs grupā pie ieteikumu projektiem (2. un 3. tematiskais bloks)
16.00–16.30	Pārtraukums
16.30–18.00	4. daļa: komentāri grupu starpā
Svētdiena (26. marts)	DARBA GRUPAS UN PLENĀRSĒDE
9.30–11.15	5. daļa: ieteikumu projektu konsolidēšana
11.15–11.30	Pārtraukums
	Plenārsēde
11.30–12.40	Grupu prezentācijas un komentāri
12.40–12.55	Pārtraukums
12.55–13.20	Ekspertu atsauksmes par 2. sesijā paveikto darbu, mijiedarbība, jautājumi un atbildes
13.20–13.30	Rezumējums un noslēguma piezīmes

3.4. TREŠĀ SESIJA. PROCESS UN IZNĀKUMI

Pirms trešās sesijas 45 pilsoņu ieteikumu projekti tika sagrupēti ap līdzīgiem tematiem (piemēram, valodu apguve, informācija un izpratne, uzņēmumu un darbinieku iedrošināšana) un iedalīti 12 darba grupām. Vienlaikus par katru ieteikumu tika sniegtas rakstiskas atsauksmes no ekspertiem un konsultantiem. Trešajā

un noslēdzošajā sesijā iedzīvotāji integrēja ekspertu un citu darba grupu atsauksmes, apvienoja līdzīgas idejas un pabeidza ieteikumu izstrādi. Sesijas noslēgumā plenārsēdes noslēguma novērtējuma procedūrā pilsoņi pauda, kādā mērā tie piekrīt katram ieteikumam.

1. diena (piektdiena, 28. aprīlis)

Šīs pēdējās sesijas pirmajā dienā visus pilsoņus atkal sveica galvenie moderatori **Nikolā Šmits** (darba un sociālo tiesību komisārs) un **Sofija Ēriksone Voteršūta** (Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts). Pēc apsveikuma runām **Mants Pupinis** (PPMI) sniedza ieskatu Zināšanu komitejas darbā starp otro un trešo sesiju. Nākamajā pārtraukumā pilsoņi tika aicināti noteikt prioritātes mācību mobilitātes nozarēs un politikas tēmās, kas apspriestas paneļdiskusijā. Viņi to darīja, izmantojot “dzīvās joslu diagrammas”, kurās viņi “budžeta vienības” sadalīja starp 13 kategorijām, norādot, kurām mācību mobilitātes jomām būtu jāpiešķir lielāks finansējums.

Pēc pārtraukuma pilsoņi tika sadalīti divās apakšplenārsēdēs. Katrā apakšplenārsēdē darba grupas no četriem ekspertiem saņēma atsauksmes par tiem piešķirtajiem ieteikumu projektiem. Paužot viedokļus, eksperti uzsvēra iespējas, kā uzlabot pilsoņu ieteikumu projektus, un atbildēja uz pilsoņu jautājumiem. Dienas beigās pilsoņi atkal pulcējās plenārsēdē, lai apkopotu galvenos punktus, kas radās apakšplenārsēdēs, un apspriestu “dzīvās joslu diagrammas” rezultātus, kas bija pamats grupu darbam sestdien. Šis uzdevums skaidri norādīja, ka valodas veicināšana un pieaugušo mobilitāte pilsoņiem ir ārkārtīgi svarīga.

2. diena (sestdiena, 29. aprīlis)

Otrajā dienā iedzīvotāji tika sadalīti tajās pašās darba grupās kā iepriekšējās divās sesijās. Tāpat kā iepriekš, diskusijas darba grupās vadīja pieredzējuši moderatori un tajās bija nodrošināts sinhronais tulkojums. Visas dienas garumā katra darba grupa strādāja pie vairākiem ieteikumu projektiem, kas tika formulēti otrajā sesijā un attiecināti uz to. Tās tika aicinātas apvienot līdzīgus ieteikumus un iekļaut ekspertu atsauksmes, lai izstrādātu atbilstošus ieteikumus. Lai atbalstītu šo procesu, grupas uzņēma pilsoņus no citām grupām, lai gūtu ieskatu par to izstrādātajiem ieteikumu projektiem. Turklāt pēcpusdienas laikā eksperti apmeklēja darba grupas, kuras uzskatīja par nepieciešamu, lai atbildētu uz jautājumiem vai kļiedētu šaubas, kas kavēja ieteikumu pabeigšanu. Dienas noslēgumā koordinatori bija izšķiroša loma, nodrošinot, ka ieteikumi tiek noformulēti un atbalstīti, panākot plašu vienprātību savā grupā.

3. diena (svētdiena, 30. aprīlis)

Noslēdzotajā plenārsēdē darba grupu pārstāvji iepazīstināja ar **21 ieteikumu, kas tika pabeigts sestdien**, un pēc tam par tiem balsoja visi paneļa pilsoņi. Balsošanas procedūra tika sadalīta trīs posmos, katrā no tiem ievērojot vienu un to pašu modeli. Vispirms četri grupu pārstāvji skaļi nolasīja savus ieteikumus, pamatoja to nozīmīgumu un atbildēja uz citu pilsoņu

jautājumiem. Pēc tam visi pilsoņi tika aicināti papīra balsošanas biļetenā paust atbalstu katram ieteikumam, izmantojot skalu no 1 ("Es stingri iebilstu") līdz 6 ("Es stingri atbalstu"). Bija arī iespēja atturēties. Šo procedūru atkārtoja divas reizes, līdz tika iesniegti visi ieteikumi un par tiem nobalsots. Kad visas balsis bija saskaitītas un galvenie moderatori bija paziņojuši re-

zultātus, **Pija Ārenkilde Hansena** (Komunikācijas ģenerāldirektorāta ģenerāldirektore), **Kolins Sikluna** (priekšsēdētāja vietnieces Dubravkas Šuicas biroja vadītājs) un **Ute Hallere Bloka** (Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāta nodaļas vadītāja) tika aicināti izteikties, lai paskaidrotu, kā Komisija strādās ar pilsoņu ieteikumiem. Visbeidzot, pilsoņi tika aicināti dalīties atsauksmēs par visu procesu.

Sesijas pilnīga darba kārtība parādīta tālāk.

Piektdiena (28. aprīlis)		PLENĀRSĒDE
14.00–14.15	Apsveikuma vārdi un sesijas atklāšana	
14.15–14.35	Darba un sociālo tiesību komisāra Nicolā Šmita un Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāta direktores Sofijas Ēriksones Voteršūtas pārdomas	
14.35–15.15	Ievads: no 2. līdz 3. sesijai	
15.15–15.45	Kafijas pauze, prioritāšu noteikšanas vingrinājumi un telpu maiņa	
15.45–17.50	Apakšplenārsēdes: jautājumi un atbildes ar ekspertiem par ieteikumu projektiem (sadalīti divos “darba blokos”)	
17.50–18.00	Telpu maiņa	
18.00–18.30	Galvenās atziņas no apakšplenārsēdēm	
Sestdiena (29. aprīlis)		DARBA GRUPAS
09.30–11.15	Pirmā sesija. 1. ieteikuma apspriešana, sagatavošana un pārskatīšana	
11.15–11.45	Kafijas pauze	
11.45–13.00	Otrā sesija. 2. ieteikuma apspriešana, sagatavošana un pārskatīšana	
13.00–14.30	Pusdienu pārtraukums	
14.30–16.00	Trešā sesija. Ekspertu informācijas un atsauksmju integrēšana	
16.00–16.30	Kafijas pauze	
16.30–18.00	Ceturta sesija. Ieteikumu konsolidēšana	
Svētdiena (30. aprīlis)		PLENĀRSĒDE
9.30–9.40	Laipni lūgti atpakaļ	
9.40–10.15	Ieteikumu prezentācija un novērtēšana I (1.–4. grupa)	
10.15–10.50	Ieteikumu prezentācija un novērtēšana II (5.–8. grupa)	
10.50–11.25	Ieteikumu prezentācija un novērtēšana III (9.–12. grupa)	
11.25–12.00	Kafijas pauze	
12.00–12.15	Atsauksmju aptauja	
12.15–12.30	Rezultātu prezentēšana	
12.30–13.10	Svinīgais pasākums un oficiālās runas	
13.10–13.30	Atvadas un grupas foto	

Paneļdiskusijas dalībnieki formulēja 21 galīgo ieteikumu un novērtēja tos, izmantojot vērtēšanas skalu (no 1 līdz 6), kas deva vidējo aritmētisko rādītāju ("atbalsta līmenis") un "apstiprinājuma reitingu", t. i., balsu skaitu no 4 ("atbalstu daļēji") līdz 6 ("atbalstu pilnībā") katram ieteikumam. Ieteikumi (tikai ar virsrakstiem) 3. tabulā ir sakārtoti pēc to atbalsta līmeņa. Pilns ieteikumu teksts, ieskaitot virsrakstu, galveno teksta daļu, pamatojumu un sīkāku informāciju, ir pieejams pielikumā.

3. tabula. Galīgo ieteikumu un novērtējuma rezultātu pārskats

Nr.	Ieteikuma nosaukums	Atbalsta līmenis	Apstiprinājuma reitings	Balsis
16	Informācija par darbinieku mobilitāti Eiropā	5,11	95 %	132
12	Mentori labākai uzņemšanai galamērķa valstī	4,99	93 %	132
17	Mērķtiecīgas informācijas kampaņas par mācību mobilitāti	4,99	92 %	132
21	<i>Erasmus+</i> mērķtiecīgas komunikācijas stratēģijas veicināšana	4,98	89 %	132
1	Kopīga saziņas valoda (<i>lingua franca</i>) kā mācību mobilitātes instruments	4,97	86 %	133
8	Valodu programmu reklamēšana un popularizēšana	4,92	92 %	131
11	Vēstnieki mobilākai Eiropai	4,92	88 %	131
9	<i>Erasmus+</i> informācijas centru un pakalpojumu izvietošana un pielāgošana	4,89	94 %	133
15	Finansiāls atbalsts darba ņēmēju profesionālajai izaugsmei	4,87	89 %	131
3	Esošo mācību mobilitātes programmu paplašināšana visu vecumu cilvēkiem un sociālekonomiskajiem slāņiem	4,84	88 %	129
14	Pedagogu nozīmes apzināšanās mācību mobilitātē	4,79	84 %	130
2	Dzīve daudzvalodu Eiropā	4,78	90 %	133
4	Profesionālās izglītības dziļākas integrācijas veicināšana visā ES	4,76	89 %	132
6	ES programma darba ņēmēju mācību mobilitātes hibrīdmodeļu veicināšanai	4,75	84 %	134
20	To administratīvo šķēršļu novērtēšana un pārvarēšana, ar kuriem saskaras darba ņēmēji un darba devēji	4,75	87 %	133
10	Individuāli pielāgots finansiālais atbalsts visiem, kuri piedalās mācību mobilitātē	4,69	82 %	131
19	Aizspriedumu pārvarēšana, veicinot <i>Erasmus+</i> prakses līdzsvarotāku sadali	4,56	83 %	132
13	Par zaļāku mācību mobilitāti	4,46	76 %	131
18	Pasākumi un aktivitātes ar nolūku veicināt nediskrimināciju mācību mobilitātē	4,42	75 %	130
7	Valodu apguves uzlabošana ar jaunām tehnoloģijām	4,37	74 %	133
5	Mācību mobilitātes nodrošināšana ģimenēm	3,87	60 %	134

Atsauksmju aptaujā pilsoņi dalījās viedokļos par pieredzi paneldiskusijā. No dalībnieku viedokļa paneldiskusija bija veiksmīga. Atlases procesā tika izvēlēta dažādu cilvēku izlase no visas Eiropas un visdažādākajiem sabiedrības slāņiem. Atbilstoši atsauksmju aptaujas datiem tikai 5 % pilsoņu jau bija piedalījušies kādā līdzdalības procesā. Turklāt 77 % respondentu uzskatīja, ka paneldiskusija “pilnīgi” (23,5 %) vai “daļēji” (54 %) pārstāvēja visu sabiedrību, lai gan daži cilvēki

atzīmēja, ka nebija pārstāvētas dažas nelabvēlīgā situācijā esošas grupas. Lūgti novērtēt savu vispārējo pieredzi, 93 % dalībnieku bija “pilnīgi apmierināti” (52 %) vai “daļēji apmierināti” (41,5 %) ar paneldiskusiju. Līdzīgs skaits pilsoņu norādīja, ka viņu zināšanas par mācību mobilitāti ir uzlabojušās (92 %), ka viņu viedoklis par mācību mobilitāti ir mainījies (70 %) un ka viņu viedoklis par ES ir kļuvis pozitīvāks (60 %).

“Lūdzu, izmantojiet šo paneldiskusiju priekšrocības – tās ir ļoti interesantas un palīdz veidot starpkultūru saiknes!”

Gesuele, 34 gadi, Itālija

European
Commission

4. Turpmākie pasākumi

Trīs paneļdiskusiju laikā pilsoņi izrādīja lielu ieinteresētību un iesaistījās ieteikumu izstrādē par to, kā padarīt mācību mobilitātes iespējas pieejamas ikvienam. Viņi uzdeva desmitiem jautājumu, lai labāk izprastu pašreizējo mācību mobilitātes shēmu, jo īpaši programmas *Erasmus+*, darbību un galvenos šķēršļus un veicinātājus mācību mobilitātei, un uz tiem atbildēja eksperti. Starp sesijām daudzi pilsoņi turpināja pētīt mācību mobilitātes tematu, arī vēršoties pie vietējām kopienām, skolām un citām izglītības iestādēm.

Pielikumā uzskaitītā 21 ieteikumā, ko ierosināja paneļdiskusijas dalībnieki, ir ietverta visaptveroša pieeja dalībvalstu un Komisijas mācību mobilitātes veicināšanai. Piecos ieteikumos ir uzsvēta iekļaujošu izglītības un apmācības sistēmu nozīme un nepieciešamība visām ieinteresētajām personām sniegt ieguldījumu, lai nodrošinātu, ka ikviens neatkarīgi no vecuma, izglītības līmeņa, izcelsmes un finansiālajiem līdzekļiem var izmantot Eiropas bez robežām sniegtās priekšrocības. Īpaši integrācijas pasākumi tiek uzskatīti par galveno faktoru, kas veicina plašāku un daudzveidīgāku līdzdalību mācību mobilitātes programmās.

Apspriedēs pilsoņi uzsvēra, ka jo īpaši pieaugušo un nelabvēlīgākā situācijā esošu izglītojamo vidū trūkst izpratnes par esošajām mācību mobilitātes iespējām, kas viņiem ir pieejamas. Tāpēc piecos ieteikumos tika uzsvērts, cik svarīgi ir uzrunāt un sniegt mērķtiecīgu

informāciju visu vecumu izglītojamajiem, tai skaitā nelabvēlīgā situācijā esošiem izglītojamajiem, tuvākajā līmenī. Četros ieteikumos liela nozīme piešķirta arī valodu apguves uzlabošanai, tai skaitā ar jaunajām tehnoloģijām, kas ir galvenais mācību mobilitāti veicinošais faktors.

Trīs ieteikumi attiecas uz darba ņēmēju mācību mobilitāti, bet pārējie četri ieteikumi attiecas uz pedagogu nozīmes apzināšanos mācību mobilitātes organizēšanā, profesionālās izglītības un apmācības nozares dziļāku integrāciju visā ES, zaļāku mācību mobilitāti un mācību mobilitātes galamērķu līdzsvarotāku sadali.

Komisijas priekšlikumā Padomes ieteikumam ir ņemti vērā paneļdiskusijas ieteikumi. Priekšlikuma mērķis ir paplašināt mācību mobilitātes iespējas visu vecumu izglītojamajiem, pedagogiem un personālam skolu izglītībā, jauniešu apmaiņā, profesionālajā izglītībā un apmācībā, augstākajā izglītībā un pieaugušo izglītībā, kā arī atbalstīt viņu pāreju uz darba tirgu un darba mobilitāti. Priekšlikumā liela uzmanība pievērsta arī iekļaujošai mobilitātei. Tāpēc priekšlikums ir labi saskaņots ar pilsoņu ieteikumiem, jo īpaši attiecībā uz mācību mobilitātes iespēju paplašināšanu visu vecumu un sociālekonomiskā stāvokļa cilvēkiem, nediskriminācijas veicināšanu un pielāgota finansiālā atbalsta nodrošināšanu. Lai gan mācību mobilitātes iespējas šīm grupām un īpaši integrācijas pasākumi cilvēkiem

ar ierobežotām iespējām jau ir pieejami programmā *Erasmus+*, Komisijas priekšlikuma mērķis ir piedāvāt vēl vairāk iespēju visiem izglītojamajiem plašā pārrobežu mācību mobilitātes shēmu klāstā.

Komisijas priekšlikumā ir uzsvērts arī tas, cik svarīgi ir stiprināt valodu apguvi visos izglītības un apmācības posmos, lai nodrošinātu mācību mobilitātes iespējas. Tādējādi tiek ņemts vērā paneļdiskusijas ieteikums par dzīvi daudzvalodu Eiropā.

Komisija arī vēlas uzsvērt mērķtiecīgas un savlaicīgas informācijas sniegšanu, ko iesaka pilsoņi, tai skaitā mudinot dalībvalstis izveidot mācību mobilitātes veicinātājus. Tāpēc tās priekšlikums ir labi saskaņots ar pilsoņu ieteikumiem par informācijas centriem un pakalpojumiem, par vēstniekiem mobilai Eiropai un par mentoriem, kas uzņemtu cilvēkus galamērķa valstī.

Saskaņā ar paneļdiskusijas ieteikumu apzināties pedagogu nozīmi mācību mobilitātē Komisija plāno veicināt to darbinieku darba atzīšanu un atalgošanu, kuri sagatavo un īsteno mācību mobilitātes projektus. Komisijas priekšlikuma mērķis ir arī padarīt mācību mobilitāti ilgtspējīgāku no vides viedokļa, tai skaitā mudinot dalībvalstis padarīt ceļošanu ar ilgtspējīgiem transportlīdzekļiem no mācību mobilitātes galamērķiem un uz tiem, kā arī mobilitātes laikā par mācību mobilitātes pieredzes neatņemamu sastāvdaļu.

Daļa paneļdiskusijas ieteikumu jau ir daļēji ņemti vērā 2021.–2027. gada programmā *Erasmus+* un citās ES programmās. Piemēram, attiecībā uz ieteikumu par mācību mobilitātes nodrošināšanu ģimenēm dažas *Erasmus+* valstu aģentūras nodrošina piemaksas pie individuālā atbalsta stipendijām studentiem ar bērniem. Tiešsaistes valodu atbalsts ir pieejams visiem mobilitātes pasākumu dalībniekiem *Erasmus+* un Eiropas Solidaritātes korpusa programmās. Eiropas Sociālā fonda Plus finansētā programma "Tiecies, mācies, apgūsti, sasniedz" (*"Aim, Learn, Master, Achieve"*, ALMA) nodrošina ar darbu saistītu uzraudzītu pieredzi citā dalībvalstī nelabvēlīgā situācijā esošiem jauniešiem vecumā no 18 līdz 29 gadiem.

Komisija plāno rīkot atsauksmju pasākumu, lai augsta līmeņa sanāksmē izglītības jomā 30. novembrī informētu paneļdiskusijas dalībniekus par turpmākajiem pasākumiem saistībā ar viņu ieteikumiem.

The image features a young woman with blonde hair, wearing a black top with white polka dots, smiling as she looks at a white rectangular box. She is in a classroom or lecture hall, with other students blurred in the background. The scene is overlaid with a semi-transparent blue and orange graphic. The text 'Pielikums. Galīgie ieteikumi' is written in white on the blue background.

Pielikums. Galīgie ieteikumi

Ieteikums Nr. 1**Kopīga saziņas valoda (lingua franca) kā mācību mobilitātes instruments**

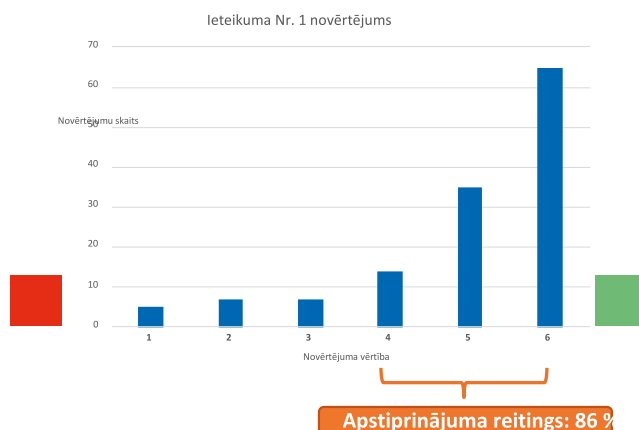
Angļu valoda ir iedibināta kā kopīga saziņas valoda Eiropas Savienībā. Angļu valoda ir vienkāršs un izplatīts saziņas līdzeklis. Tādēļ ES būtu jāiesaka dalībvalstīm mācīt angļu valodu kā pirmo svešvalodu. ES vajadzētu sniegt atbalstu dalībvalstīm tādu programmu izveidē, subsidēšanā un finansēšanā, kas paredzētas tiem, kuri vēlas apgūt angļu valodu. Šīs programmas būtu jāatbalsta gan skolās, gan ārpus tām. Ārpuskolas kārtā vajadzētu piedāvāt angļu valodas kursus visu vecumu cilvēkiem par nelielu maksu. Programma ir plaši jāpopularizē, un tai ir jāmotivē cilvēki apgūt angļu valodu.

Pamatojums

Kopīga saziņas valoda veicina apmaiņu starp tautām un kultūrām. Šī tēze nav pretrunā ar daudzvalodības principu Eiropā. Angļu valodu apgūt ir viegli, un to jau tagad plaši izmanto saziņai, īpaši jaunieši.

Ieteikums Nr. 1

**KOPĪGA SAZIŅAS VALODA (LINGUA FRANCA)
KĀ MĀCĪBU MOBILITĀTES INSTRUMENTS**

Ieteikums Nr. 2

Dzīve daudzvalodu Eiropā

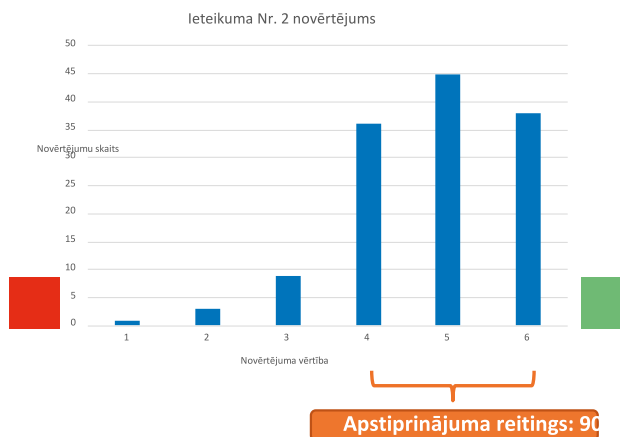
Viena no labākajām ES iezīmēm ir tās daudzās valodas. Valodu apguve paplašina redzesloku, tāpēc ieteicams atbalstīt daudznacionālus un daudzvalodu projektus, ne tikai skolās, bet arī ārpus tām. To var īstenot, atbalstot apmaiņas programmas, it īpaši skolotājiem un praktikantiem. Cilvēkus vajadzētu mudināt piedalīties mācību mobilitātē. Šie projekti būtu vērsti uz apmaiņas programmu dalībniekiem, it īpaši skolotājiem un praktikantiem, kuri izmanto mācību mobilitāti. Viens no veidiem, kā motivēt cilvēkus apgūt vairāk valodu, ir piešķirt ES finansējumu. Ir labāk jāpopularizē un jādara zināma informācija par esošajiem un potenciālajiem projektiem.

Pamatojums

Skolotājiem vajadzētu būt iespējai paplašināt redzesloku, izmantojot mācību mobilitātes iespējas, un, atgriežoties skolā, dalīties gūtajā pieredzē. Dalība mācību mobilitātē rada spēcīgu pamatu valodu apguvei. Pārvaldot vairākas valodas, ir vieglāk iepazīt dažādas valstis un kultūras. Tādējādi dalībniekiem ir lielākas iespējas iepazīt Eiropas daudzveidību. Viegli pieejamas programmas par nelielu maksu var palīdzēt atbalstīt un motivēt visu vecuma grupu cilvēkus apgūt vairāk valodu.

Ieteikums Nr. 2

DZĪVE DAUDZVALODU EIROPĀ

Ieteikums Nr. 3**Esošo mācību mobilitātes programmu paplašināšana visu vecumu cilvēkiem un sociālekonomiskajiem slāņiem**

ES ir ieteicams nodrošināt mācību mobilitātes shēmu satvaru, kas ir attiecināms uz visu vecumu cilvēkiem. Tas varētu būt paredzēts cilvēkiem vai grupām, kam interesē mācību mobilitāte, bet kas nemācās formālā izglītības iestādē. Tie varētu būt, piemēram, bezdarbnieki, darba meklētāji vai cilvēki no nelabvēlīgākas sociālekonomiskās vides. Tomēr satvaram nevajadzētu aprobežoties tikai ar šīm grupām.

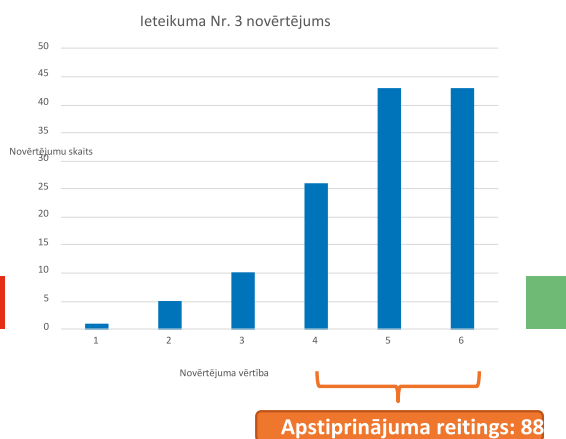
Vajadzētu paplašināt esošās programmas, piemēram, Eiropas Solidaritātes korpusu vai *DiscoverEU*, aptverot visu vecumu cilvēkus, un tās būtu jāreklamē ar platformas starpniecību. Tiem, kuri piedalās mācību mobilitātē, vislabākajā gadījumā būtu jānodrošina iespēja uzturēties privātā apmešanās vietā. Tādējādi var saglabāt zemas izmaksas un panākt ciešāku saikni un izpratni par svešām kultūrām un valodām. Visiem ES pilsoņiem būtu jābūt iespējai pieteikties šai programmai. Pieteikumiem vajadzētu būt iesniegtiem katrā gadījumā individuāli, skaidri norādot savus mācību mērķus.

Pamatojums

Šādi visos sabiedrības slāņos tiek stiprināta eiropeiskā identitāte un kopīgās normas un vērtības. Īpaši tie cilvēki, kuri savas izcelsmes dēļ nav saņēmuši pietiekamu ģimenes vai sociālo atbalstu, var izjust starpkultūru tuvumu un gūt labāku starpkultūru izpratni, izmantojot paplašinātu programmu.

Ieteikums Nr. 3

**ESOŠO MĀCĪBU MOBILITĀTES
PROGRAMMU PAPLAŠINĀŠANA VISU
VECUMU CIVĪEKIEM UN
SOCIĀLEKONOMISKAJIEM SLĀŅIEM**

Ieteikums Nr. 4

Profesionālās izglītības dziļākas integrācijas veicināšana visā ES

Eiropas Savienībai ieteicams nodrošināt labāku stimulu sistēmu profesionālās izglītības dalībniekiem, lai vairotu zināšanas par pieejamajām iespējām un piekļuvi tām. Šie dalībnieki ir arodskolas, praktikanti, amatniecības asociācijas un nozaru struktūras, piemēram, nacionālās tirdzniecības un rūpniecības kameras.

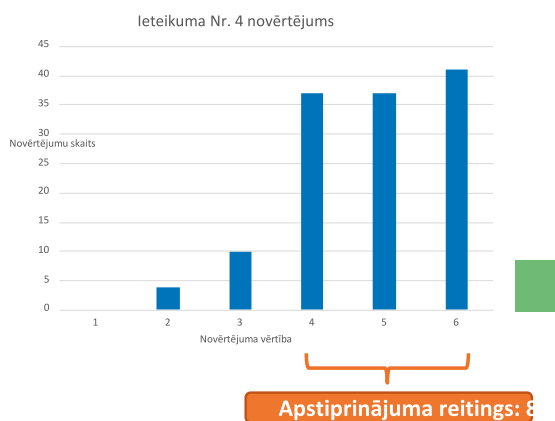
Lai izveidotu labāku stimulu sistēmu, esošajiem profesionālās izcilības centriem vajadzētu būt pamanāmākiem un sekmēt mācību mobilitāti plašākā mērogā. Iepriekšminētajiem dalībniekiem būtu jāizveido tīkls ar padziļinātas integrācijas līmeni, lai mazinātu šķēršļus, kas neļauj piekļūt profesionālajai izglītībai, un uzlabotu tās kvalitāti.

Pamatojums

Ir vēlme uzlabot Eiropas profesionālās izglītības kvalitāti, īpaši tādās galvenajās prioritārajās jomās kā zaļā pārveide, IT drošība, komunālā infrastruktūra un veselības aprūpe. Turklāt, izveidojot fiksētu un praktiskāku tīklu, arī mazajiem uzņēmumiem būtu uzlabota piekļuve mācību mobilitātei. Šādi varētu arī uzturēt profesionālās izglītības kvalitāti. Īstenojot šo ieteikumu, tiktu arī paaugstināts vispārējais prasmju līmenis Eiropas Savienībā un dalībvalstis iegūtu sava veida intelektuālo darbaspēku.

Ieteikums Nr. 4

PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS DZIĻĀKAS INTEGRĀCIJAS VEICINĀŠANA VISĀ ES

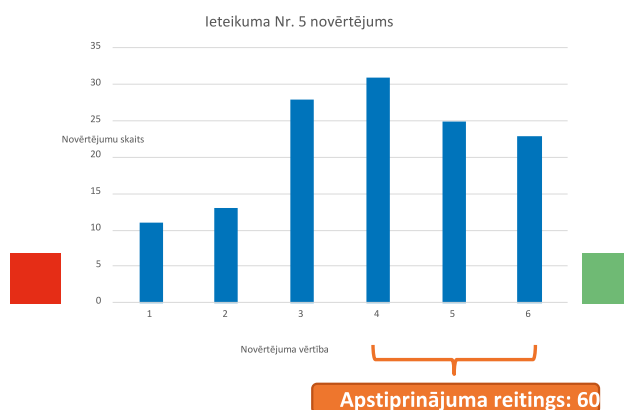
Ieteikums Nr. 5**Mācību mobilitātes nodrošināšana ģimenēm**

Eiropas Savienībai ieteicams izveidot izmēģinājuma programmu starppaaudžu mācību mobilitātei, ar kuru vairāki ģimenes locekļi varētu piedalīties mobilitātes programmā kopā, tādējādi risinot jautājumu par attiecībām ģimenē.

Ieteicams uzsākt jaunu izmēģinājuma projektu (iespējams, esošas programmas paspārnē), kurš būtu paredzēts arī personām ar bērniem. Izmēģinājuma projekts būtu jāizvērtē pēc tā izmaksu lietderības, lai izlemtu, vai tas ir jāpaplašina.

Pamatojums

Šis pasākums ar mobilitātes programmu palīdzību veicina paaudžu dialogu visā ES. Turklāt tie cilvēki, kuriem ir mazi bērni, var vieglāk piekļūt mobilitātei, izmantojot šo pasākumu. Šādam risinājumam ir potenciāls iesaistīt skolēnus un vecākus mobilitātē: bērni varētu apmeklēt skolu, bet vecāki – piedalīties pieaugušo izglītībā.

Ieteikums Nr. 5**MĀCĪBU MOBILITĀTES NODROŠINĀŠANA ĢIMENĒM**

Ieteikums Nr. 6

ES programma darba ņēmēju mācību mobilitātes hibrīdmodeļu veicināšanai

Ieteicams izstrādāt ES programmu, lai veicinātu darba ņēmēju mācību mobilitātes hibrīdmodeļus.

Ar šo programmu darba ņēmēji varētu apgūt kursus dažādās mācību jomās. Programmas kursi būtu jāpabeidz ne ilgāk kā sešos mēnešos.ursos varētu apgūt ne vien valodas, bet arī citus priekšmetus, kas saistīti ar darba ņēmēju profesijām. Ar šādiem kursiem darba ņēmēji var sasniegt augstāku prasmju līmeni izvēlētajā profesijā, kā arī iegūt praktisku pieredzi. Daļu no apmācībām darba ņēmēji var apgūt tiešsaistē, bet pārējo – ārzemēs. Šajā nolūkā viņi apmeklē izglītības iestādes ārzemēs, piemēram, universitātes, sabiedriskās koledžas vai profesionālās izglītības centrus (atkarībā no tā, kādas iestādes ir attiecīgajā valstī). Darba devējam ir pienākums atbrīvot darba ņēmēju no darba pienākumiem uz laiku, kas pavadīts ārzemēs un apgūstot tiešsaistes kursus. Turklāt darba ņēmējam pēc atgriešanās ir jābūt saglabātai darbvietai. Taču darba devējam šajā laikā nav jāmaksā darba ņēmējam alga. Tā vietā dzīvošanas izmaksas ārzemēs ir jāsedz no ES fondu līdzekļiem. Šeit jāiekļauj arī veselības apdrošināšana un sociālais nodrošinājums.

Pamatojums

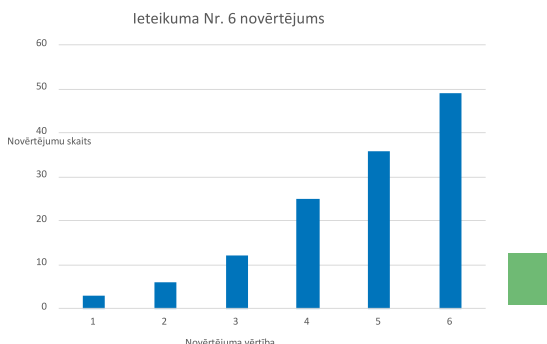
Ja darba ņēmēji gūst pieredzi ārzemēs, ieguvēji ir visi: darba ņēmējs pilnveidojas personīgi un profesionāli, savukārt darba devējs pēc darba ņēmēja atgriešanās iegūst augstāk kvalificētu darbinieku. Turklāt darba ņēmēju gūtā pieredze ārzemēs uzņēmumiem ir izdevīga arī tādā ziņā, ka šie darbinieki savas zināšanas nodod tālāk kolēģiem, piemēram, apmācību veidā.

Ir ļoti svarīgi piedāvāt hibrīdmodeļus. Cilvēki, kas aizņemti profesionālajā dzīvē vai kam ir bērni, nereti var doties uz ārzemēm tikai uz īsu laiku. Tādēļ viņiem ir nepieciešami elastīgi hibrīdmodeļi. Turklāt darba devējiem ir jāatbrīvo darba ņēmēji no darba pienākumiem uz neilgu laiku, ja daļu no mācībām var apgūt tiešsaistē.

Šīs konkrētās programmas vajadzībām nav ieteicama tieša darba ņēmēju apmaiņa starp ES uzņēmumiem, jo pastāv darbinieku pārvilināšanas un intelektuālā darbaspēka emigrācijas risks. Ir nepārprotama vēlme veicināt mācību mobilitāti, izmantojot izglītības pakalpojumu sniedzējus, nevis darbaspēka mobilitāti. Tomēr dažās nozarēs apmaiņa starp uzņēmumiem var būt vērtīga, un to varētu sekmēt, izmantojot citas mācību mobilitātes programmas.

Ieteikums Nr. 6

ES PROGRAMMA DARBA ŅĒMĒJU MĀCĪBU MOBILITĀTES HIBRĪDMODEĻU VEICINĀŠANAI

Apstiprinājuma reitings: 8

Ieteikums Nr. 7**Valodu apguves uzlabošana ar jaunām tehnoloģijām**

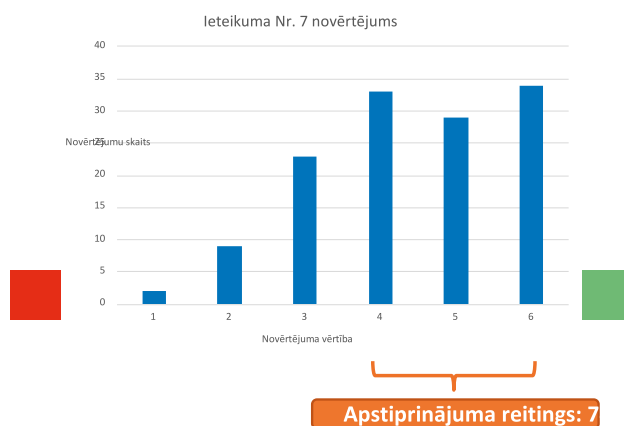
Eiropas Komisijai vajadzētu investēt tehnoloģisko rīku (MI) izmantošanā mācību mobilitātes nolūkos, lai ar tiem papildinātu valodu apguvi. ES būtu jāiegulda digitālajās tehnoloģijās, lai atbalstītu mācību mobilitāti līdztekus klātienē mācībām. Šis ieteikums attiecas uz sagatavošanos mācību mobilitātei un uz pašu mobilitātes periodu.

Tehnoloģiskiem rīkiem būtu jābūt pieejamiem bez maksas. Jaunās tehnoloģijas būtu jāizmanto it sevišķi valodu apguves sākumposmā. Jaunās tehnoloģijas būtu jāizmanto tā, lai sasniegtu visus pilsoņus, kuri iesaistās mācību mobilitātē (piemēram, studenti, pensionāri utt.).

Eiropas Komisijai vajadzētu papildināt pašreizējo ES akadēmijas platformu ar jaunākajiem MI sasniegumiem, šim nolūkam izmantojot lietotni. Konkrēti MI varētu izmantot tādiem mērķiem kā mācīšanās, vārdu krājuma paplašināšana, sinhronizēta interpretācija un saziņas nodrošināšana lietotnē starp lietotājiem.

Pamatojums

Eiropas Komisijai būtu jāizmanto jaunāko tehnoloģiju priekšrocības, lai uzlabotu valodu apguvi mācību mobilitātes jomā. MI sistēmas varētu analizēt mācību sekmes un ātrāk izstrādāt individuālas mācību programmas, ņemot vērā konkrētas vajadzības un prasmes.

Ieteikums Nr. 7**VALODU APGUVES UZLABOŠANA AR JAUNĀM TEHNOĻĪJĀM**

Ieteikums Nr. 8

Valodu programmu reklamēšana un popularizēšana

Eiropas Komisijai vajadzētu intensīvāk reklamēt esošās valodu programmas un popularizēt pašreiz īstenojamās valodu programmas valsts un reģionālajā līmenī.

Mērķgrupa ir visi tie, kuri vēlas iesaistīties mācību mobilitātes shēmās un izmantot pašreizējās valodu programmas savās mītnes valstīs un uzņēmējvalstīs gan valsts, gan reģionālajā līmenī.

I. Pirms uzturēšanās ārzemēs

ES būtu jāreklamē savas valodu programmas, sūtot piedāvājumus pa e-pastu, īstenojot mērķtiecīgas tirgvedības kampaņas sociālajos medijos un izmantojot sabiedriskās attiecības.

Būtu jāizstrādā mentorēšanas programma. Pirms persona iesaistās mācību mobilitātes programmā, norīkotajam mentoram būtu jāsniedz padomi, kā uzlabot valodu prasmes.

Būtu jāizveido arī vēstnieku programma, kurā iesaistītos cilvēki, kas pabeiguši mācību mobilitātes kursus. Vēstnieki apmeklētu skolas, universitātes un uzņēmumus, lai informētu par mācību mobilitāti un to popularizētu, kā arī dalītos pieredzē par valodu apguvi.

II. Uzturoties ārzemēs

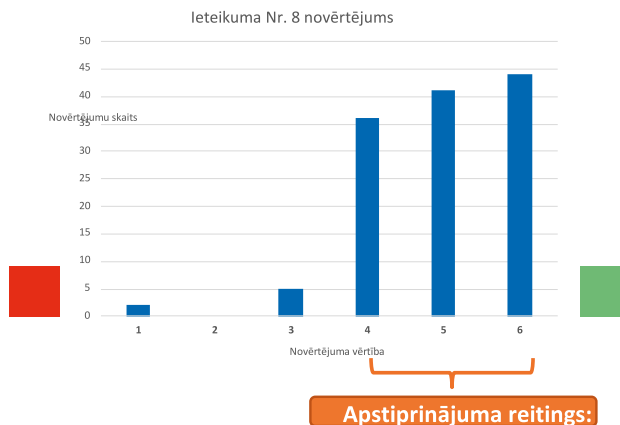
Personai ierodoties galamērķī, mentors sniegtu atbalstu vietējā līmenī. Mentorēšanas programmā ietilptu kultūras un valodas elementi, lai palīdzētu personai mācību mobilitātē.

Pamatojums

Saskaņā ar statistikas datiem (*Flashbarometer*, 2020) valodu apguve ir viens no galvenajiem šķēršļiem, kas neļauj cilvēkiem piedalīties mobilitātes shēmās mācību nolūkos.

Ieteikums Nr. 8

VALODU PROGRAMMU REKLAMĒŠANA UN POPULARIZĒŠANA

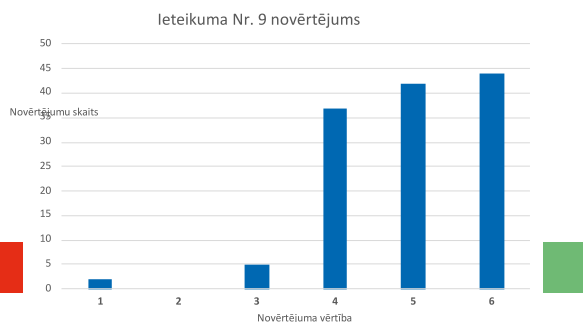
Ieteikums Nr. 9**Erasmus+ informācijas centru un pakalpojumu izvietošana un pielāgošana**

Par svarīgu elementu tiek uzskatīta pieejama un saskaņota informācija par *Erasmus+*. Proporcionāli palielinot un novirzot programmas *Erasmus+* un *Erasmus* budžetu pieaugušo mobilitātei, ieteicams izmantot katrā dalībvalstij raksturīgās infrastruktūras, kas tajās iedibinātas, lai izveidotu *Erasmus+* birojus. Ar to ir domātas valsts un vietējā mēroga infrastruktūras, kas paredzētas konkrētai mērķauditorijai: nestrādājošajiem iedzīvotājiem, strādājošajiem iedzīvotājiem un jauniešiem. Īpaša uzmanība vērsta uz vietām, kur pieaugušie piedalās mācību programmās (nodarbinātības centri, pasts, sporta klubi, sociālās programmas, vietējās asociācijas, centri pieaugušajiem ar ierobežotām pārvietošanās spējām utt.). Lai koordinētu šos birojus, atskaites punkts informācijas izplatīšanai par piedāvātajiem pakalpojumiem vietējiem birojiem varētu būt valsts atskaites struktūra Eiropas iestādes paspārnē. Vietējo biroju popularizēšanai ieteicams ieviest strukturētu Eiropas saziņu vietējo biroju līmenī, tādējādi norādot uz šo biroju esamību un sniegtajiem pakalpojumiem, un šajā nolūkā izmantot visus saziņas kanālus.

Pamatojums

Ņemot vērā Eiropas programmu sadrumstalotību (*Eurodesk*, *Europe Direct* u. c.), šķiet, ka izšķirošs ir jautājums par *Erasmus+* informācijas pieejamību un saskaņošanu. Vietējie biroji varētu sniegt plašu pakalpojumu klāstu (saskaņojot ar valsts sistēmu), kas būtu šādi:

- saziņa ar uzņēmējvalstī pieejamo personu tīklu, lai dibinātu saikni jau no ierašanās brīža (atbalsts valodas ziņā, administratīva rakstura informācija, ieteikumi par transportu, izmitināšanu, veselības aprūpi un psiholoģisko atbalstu utt.) un sazinātos visu uzturēšanās laiku atkarībā no individuālajām vajadzībām;
- konkrēta informācija par izmitināšanu: kopīga vietējā mēroga datubāze, kas sniedz informāciju par pieejamām, lētām un ieteicamām izmitināšanas vietām, galveno uzmanību pievēršot tam, lai šīs mājojļu iespējas būtu pieejamas visiem, tajā skaitā cilvēkiem ar invaliditāti;
- īpašs finansiāls atbalsts saskaņā ar konkrētās personas vajadzībām: veselības aprūpe (psiholoģiskā un fiziskā palīdzība), palīdzība bērnu aprūpē un transports;
- atbalsts valodas ziņā pirms došanās apmaiņā un tās laikā;
- atbalsta un informācijas platformas izveide par mājojļu un transporta pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, lai visu uzturēšanās laiku sniegtu viņiem palīdzību un padomus.

Ieteikums Nr. 9**ERASMUS+ INFORMĀCIJAS CENTRU UN PAKALPOJUMU IZVIETOŠANA UN PIELĀGOŠANA****Apstiprinājuma reitings: 4,9**

Ieteikums Nr. 10

Individuāli pielāgots finansiālais atbalsts visiem, kuri piedalās mācību mobilitātē

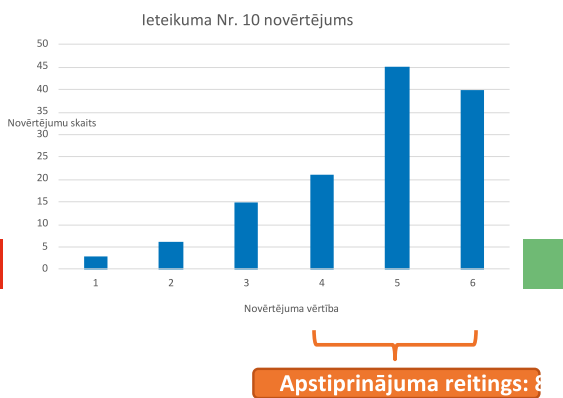
Ieteicams palielināt vispārējo budžetu, lai nodrošinātu resursu iekļaujošāku un plašāku iedali mācību mobilitātes dalībniekiem (tai skaitā studentiem, praktikantiem, darba ņēmējiem un darbiniekiem, kā arī lielajiem un mazajiem uzņēmumiem). Visiem ir jābūt piedāvātai iespējai saņemt finansiālu atbalstu, kura summa būtu atkarīga no šādiem sociālekonomiskajiem faktoriem: dzīves dārdzība uzņēmējvalstī, dalībnieku finansiālās iespējas un īpašās vajadzības saistībā ar personu fiziskiem traucējumiem un slimībām. Tas būtu jāveic, izstrādājot Eiropā kopīgus piešķiršanas kritērijus, ar kuriem izvērtē to personu individuālo izcelsmi un sociālekonomiskās vajadzības, kas piesakās mācību mobilitātei (neņemot vērā atzīmes). Turklāt dalībnieki saņems finansiālo atbalstu visa procesa laikā. Ar šo palielināto budžetu iecerēts veicināt darba ņēmēju apmaiņu starp uzņēmumiem, vadoties no darba ņēmēju finansiālajām vajadzībām un atbilstoši uzņēmumu lielumam. Personālam, kas izvērtē potenciālos mācību mobilitātes dalībniekus, par savu darbu būtu jāsaņem finansiāla atlīdzība.

Pamatojums

Šādi izglītības mobilitātes sistēma kļūs vienlīdzīgāka, iekļaujošāka un pieejamāka visiem Eiropas Savienības iedzīvotājiem no visdažādākajiem sabiedrības slāņiem, kuri vēlas piedalīties mācību mobilitātē, kā arī atceļ galvenos finansiālos šķēršļus dalībai.

Ieteikums Nr. 10

INDIVIDUĀLI PIELĀGOTS FINANSIĀLAIS ATBALSTS VISIEM, KURI PIEDALĀS MĀCĪBU MOBILITĀTĒ

Ieteikums Nr. 11**Vēstnieki mobilākai Eiropai**

Ieteicams katrā ES valstī izveidot vēstnieku programmu. Vēstnieki būs atbildīgi par esošo mācību mobilitātes programmu publiskošanu un popularizēšanu. Vēstnieki popularizēs mobilitāti ārzemēs visu veidu mērķgrupām (bērniem, studentiem, izglītojamajiem, darbiniekiem un senioriem) un visa veida organizācijās (skolās, augstskolās, uzņēmumos, asociācijās u. c.). Tas būs pilnas slodzes darbs, ko apmaksās *Erasmus* valstu aģentūras. Šo aģentūru budžets tiks pārdaļīts, lai prioritizētu vēstnieku darbu. Budžetu pielāgos konkrētās valsts vajadzībām (iedzīvotāju skaits, esošo mobilitātes programmu dalībnieku skaits utt.).

Vēstnieki jau būs guvuši pieredzi mobilitātes programmā un varēs ar to dalīties. Viņiem jābūt bez aizspriedumiem un ar labām komunikācijas spējām. Vēstniekiem jāatspoguļo to cilvēku dažādība, kuri var doties uz ārzemēm, lai katra grupa varētu ar viņiem identificēties.

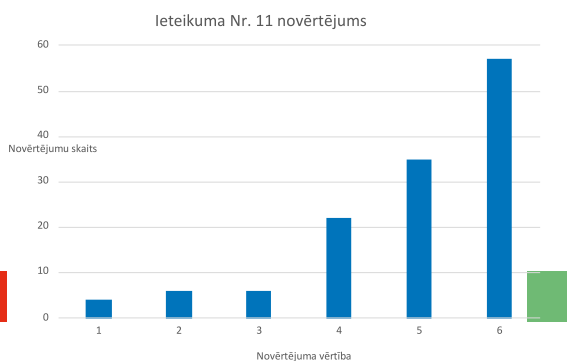
Par vēstnieku var strādāt ilgstoši, tomēr centieties regulāri pieņemt darbā jaunus vēstniekus, kuri mācību mobilitātē piedalījušies nesen. Par vēstnieku programmu informēs pa plašiem saziņas kanāliem (sociālajos tīklos, publicitātes kampaņās u. c.).

Pamatojums

Daudzās Eiropas valstīs cilvēki pat neapzinās, ka viņiem ir pieejamas mācību mobilitātes iespējas. Bieži vien ļaudis ir nedroši – viņi baidās doties pieredzes apmaiņā uz ārzemēm. Ir svarīgi raisīt zinātkāri un kļiedēt bailes doties uz ārzemēm. *Erasmus+* ir izteikti vērsti uz konkrētām grupām (studenti u. tml.). Studentiem ir laba izpratne par to, kā darbojas *Erasmus+*, bet pārējām grupām (studējošajiem neakadēmiskās iestādēs) īsti nav pieejamas mācību mobilitātes iespējas. Pieejamās informācijas ir daudz, taču tā nesasniedz cilvēkus. Vēstnieki varētu palīdzēt atrast cilvēkiem pareizās iespējas no jau esošajām. Daudz labāk ir parunāt personīgi ar kādu, kurš sniedz atbalstu un atbild uz jautājumiem, nekā lasīt informāciju dokumentos.

Ieteikums Nr. 11**VĒSTNIEKI MOBILĀKAI EIROPAI**

Atbalsta pakāpe
4,9

Apstiprinājuma reitings: 8

Ieteikums Nr. 13

Par zaļāku mācību mobilitāti!

Ieteicams visiem mācību mobilitātes dalībniekiem piedāvāt ekonomiskus stimulus, lai varētu lētāk izmantot ekoloģiski tīrāku transportu (pārceļoties uz mītnes valsti un dzīvojot tajā). Tādējādi dalībnieki arī varētu ievērot videi draudzīgu dzīvesveidu galamērķa valstīs par lētāku samaksu, dodoties uz darbu ar ekoloģiski tīrāku transportu, apmetoties videi draudzīgās viesnīcās utt. Eiropas Komisijai būtu jāsniedz pienācīga informācija par šīm videi draudzīgajām iespējām, kamēr dalībnieki vēl nav devušies uz galamērķa valsti.

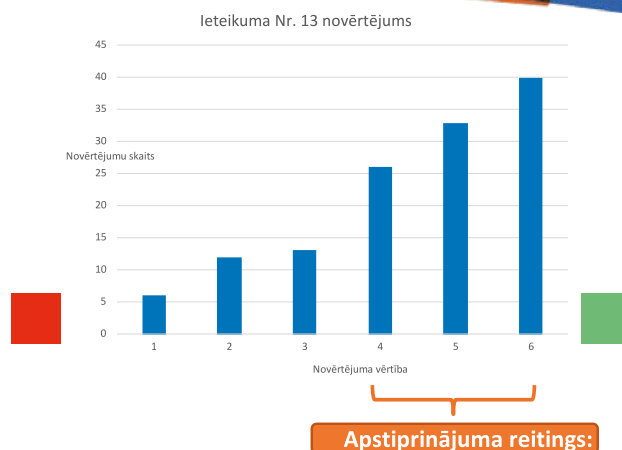
Pamatojums

Iemesls tam ir tāds, ka mācību mobilitātes dalībnieki ar ekonomiskiem stimuliem ir jānudina izmantot ekoloģiski tīrākus transporta veidus, dodoties uz citu valsti un uzturoties šajā valstī.

Ieteikums Nr. 13

PAR ZAĻĀKU MĀCĪBU MOBILITĀTI!

Atbalsta pakāpe
4,5

Ieteikums Nr. 14

Pedagogu nozīmes apzināšanās mācību mobilitātē

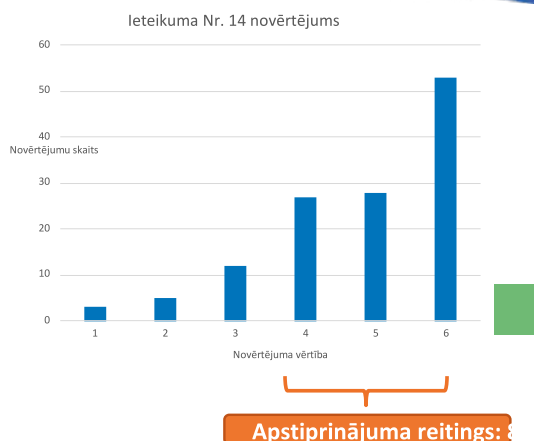
Ieteicams oficiāli atzīt par “starptautiskajiem koordinatoriem” tos pedagogus, kuri atbalsta studentu dalību mācību mobilitātes programmās. Viņiem būtu jāsaņem atlīdzība par papildu slodzi un veltīto laiku. Tāpat viņiem vajadzētu būt viegli atpazīstamiem savā izglītības iestādē, jāsaņem apmācība un sertifikāts. Šāds pamudinājums nepieciešams, lai pedagogi konsultētu studentus un palīdzētu viņiem piedalīties mācību mobilitātes programmās, ieskaitot palīdzību ar administratīvajām procedūrām, vienlaikus paužot Eiropas vērtības un redzējumu. “Starptautiskie koordinatori” būtu jāuzskata par uzticamiem palīgiem. Viņiem visa gada garumā vajadzētu organizēt mācību mobilitātes popularizēšanas pasākumus.

Pamatojums

Pedagogi būtu jānovērtē un jāatalgo par papildus veikto darbu un to, ka sniedz labāku un pieejamāku informāciju un norādījumus par pieejamajām iespējām.

Ieteikums Nr. 14

PEDAGOGU NOZĪMES APZINĀŠANĀS MĀCĪBU MOBILITĀTĒ

Ieteikums Nr. 15**Finansiāls atbalsts darba ņēmēju profesionālajai izaugsmei**

Eiropas Savienībai ieteicams sniegt finansiālus stimulus

- maziem un vidējiem uzņēmumiem, kas vēlas sūtīt savus darba ņēmējus uz ārzemēm, lai piedalītos apmācībuursos un atvestu atpakaļ zināšanas, kurās dalīties ar kolēģiem un partneriem,
- kā arī darbiniekiem (gan bezdarbniekiem, gan nestabilās nodarbinātības situācijās), kuri dodas apmācību mobilitātē uz citu uzņēmumu, lai pilnveidotu prasmes un sekmētu karjeras izaugsmi. Uzņemošais uzņēmums saņem arī oficiālu Eiropas logotipu, kuru izvieto savā tīmekļvietnē.

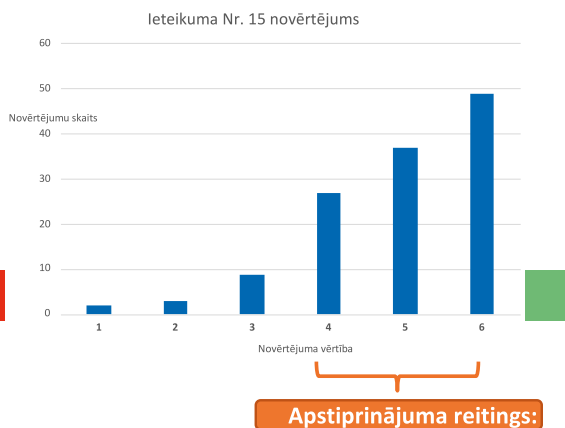
Finansiālais atbalsts segtu darbinieku fiksētās izmaksas (piemēram, izmitināšana, transports utt.). ES, uzņēmumi, darbinieks vai nodarbinātības dienests var līdzfinansēt mācību apmaiņu, lai darbinieks vai uzņēmums to uztvertu nopietni. Līdzfinansējuma līmenis ir atkarīgs no mācību mobilitātes veida un saņēmējiem. Mācību apmaiņas notiek arī starp privāto sektoru (piemēram, NVO, uzņēmumiem, organizācijām) un publisko sektoru (piemēram, iestādēm, ES utt.), kā arī starp cita veida darba jomām. Arodbiedrības un darbinieku asociācijas var atbalstīt šo programmu izstrādi.

Pamatojums

Šādi jebkurš uzņēmums neatkarīgi no savām ekonomiskajām iespējām var sūtīt darbiniekus piedalīties apmaiņas programmās, lai uzlabotu profesionālās prasmes. Turklāt visi uzņēmumi, kas vēlas uzņemt darbiniekus pie sevis, var to darīt, neapmaksājot darbinieka izmitināšanas vai algas izmaksas.

Ieteikums Nr. 15

**FINANSIĀLS ATBALSTS DARBA ŅĒMĒJU
PROFESIONĀLAJAI IZAUGSMEI**

Ieteikums Nr. 16

Informācija par darbinieku mobilitāti Eiropā

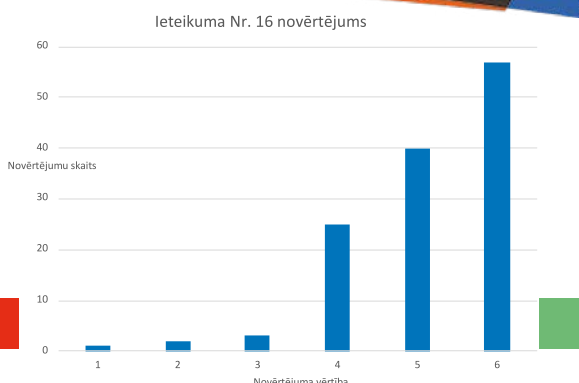
Eiropas Savienībai ieteicams izveidot un pārvaldīt informācijas platformu, kas veltīta mācību mobilitātes iespējām darbiniekiem visu veidu sektoros (privātajā, publiskajā u. c). Platformas mērķis ir apvienot uzņēmumus un darbiniekus, un tai būtu jābūt visiem pieejamai. Katrs dalībnieks reģistrē savu portfolio: uzņēmumi, kas vēlas uzņemt darbiniekus, sniedz informāciju par savu piedāvājumu, savukārt darbinieki izklāsta savu ieguldījumu un mērķus attiecībā uz mācīšanos. Platformā tiks iekļauta arī informācija par dažāda veida pieejamajiem finansējuma veidiem un saites uz citām saistītām vietnēm. Darbiniekiem, kuri ir piedalījušies mācību mobilitātes programmā, būtu jādalās pieredzē ar ziņojuma palīdzību. Šī platforma palīdzētu labāk koordinēt darbinieku apmaiņu un racionālāk un saskaņotāk pārvaldīt administratīvās procedūras.

Pamatojums

Šī platforma ļautu darba devējiem apmainīties ar informāciju par iespējām un veidiem, kā īstenot šo apmaiņu. Turklāt tā kalpotu kā kopēja platforma darba ņēmējiem, lai labāk apjaustu tirgū pieejamās iespējas attiecībā uz mācību mobilitāti.

Ieteikums Nr. 16

INFORMĀCIJA PAR DARBINIEKU MOBILITĀTI EIROPĀ

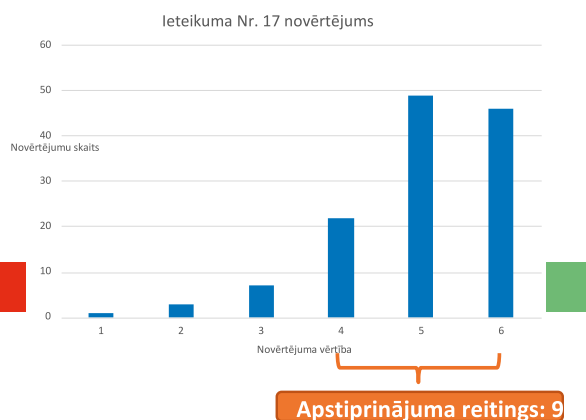
Apstiprinājuma reitings: 9

Ieteikums Nr. 17**Mērķtiecīgas informācijas kampaņas par mācību mobilitāti**

Ieteicams veidot nelielas, mērķtiecīgas informācijas kampaņas divām dažādām mērķgrupām: a) pusaudžiem/studentiem un b) pieaugušajiem (profesionāļiem, darbiniekiem utt.). Katrai grupai nepieciešama individuāla pieeja. Pirmais instruments, ko varētu izmantot, ir vēstnieki ar iepriekšēju mācību mobilitātes pieredzi, kuri to popularizē gan pusaudžiem, gan pieaugušajiem/profesionāļiem, daloties savos veiksmes stāstos. Šis pasākums varētu būt efektīvs arī tādām grupām kā vecāka gadagājuma cilvēki utt. Vēstniekus varētu izvietot pie galdiem rātsnamos, kā arī viņi varētu apmeklēt skolas un citas vietas. Viņiem varētu pievienoties persona, kas ir specializējusies mācību mobilitātes tehniskajos un praktiskajos jautājumos. Otrs instruments varētu būt paredzēts studentiem un jauniešiem un izmantot hibrīdmodeļus un radošus veidus, lai uzrunātu jauniešu auditoriju par mācību mobilitāti, piemēram, ar sociālajiem medijiem (tēmturi, tiešsaistes informācija utt.) un informatīviem materiāliem drukātā formātā. Šāda veida kampaņa varētu veicināt plašāku informācijas apriti un radīt ķēdes reakciju.

Pamatojums

Ja trūkst zināšanu par mācību mobilitāti, cilvēkiem ir neiespējami tajā iesaistīties. Piekļuve informācijai izvērsīs līdzdalību plašāku.

Ieteikums Nr. 17**MĒRĶTIECĪGAS INFORMĀCIJAS KAMPAŅAS
PAR MĀCĪBU MOBILITĀTI**

Ieteikums Nr. 18

Pasākumi un aktivitātes ar nolūku veicināt nediskrimināciju mācību mobilitātē

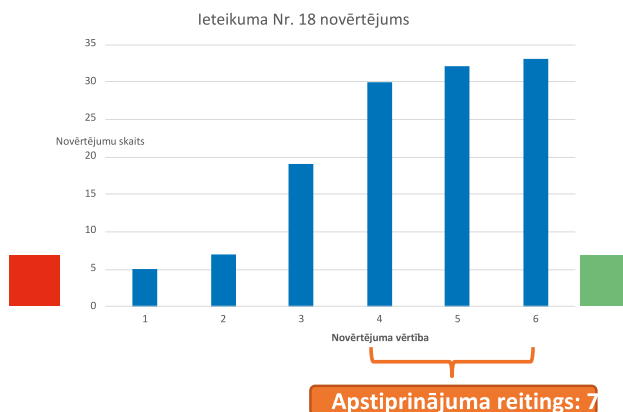
Tiek nošķirta skolu jaunatne un strādājošie pieaugušie kā divas atsevišķas grupas un pievērsta uzmanība problēmu risināšanai katrā no tām atsevišķi. Ir nodrošināts, lai skolas un darba vietas būtu nediskriminējošas telpas pusaudžiem un profesionāļiem attiecībā uz dažādiem faktoriem, piemēram, vecumu, dzimumu, veselību, seksuālo orientāciju, reliģiju utt. Lai sasniegtu šo mērķi, Eiropas Komisijai ir jāpiešķir līdzekļi un resursi dažādām iesaistītajām pusēm: viesģimenēm, kas uzņem pusaudžus, un uzņēmumiem un NVO, kas uzņem pieaugušos. Nepieciešamas šādas aktivitātes: viesģimenes un uzņemošie uzņēmumi būtu jā sagatavo viesu uzņemšanai, kā arī attiecīgi jāapmāca, un to darītu starpkultūru jautājumos specializējušās personas (ombudi). Tas ir īpaši svarīgi attiecībā uz neaizsargātākām grupām. Šīs aktivitātes var palīdzēt uzlabot mobilitātes pieredzi un mazināt diskrimināciju. Turklāt ģimenes un uzņēmumi būtu turpmāk jāatbalsta ar stimuliem.

Pamatojums

Ir svarīgi nodrošināt mobilo mācību studentiem un pieaugušajiem drošību un tā dēvēto vienotību daudzveidībā.

Ieteikums Nr. 18

PASĀKUMI UN AKTIVITĀTES AR NOLŪKU VEICINĀT NEDISKRIMINĀCIJU MĀCĪBU MOBILITĀTĒ

Ieteikums Nr. 19**Aizspriedumu pārvarēšana, veicinot Erasmus+ prakses līdzsvarotāku sadali**

Lai mudinātu pilsoņus pieteikties daudzveidīgākam *Erasmus+* galamērķu klāstam, ieteicams rīkoties divos līmeņos.

1. ES institucionālajā līmenī: Komisijai ieteicams formulēt principus, kas būtu jāņem vērā *Erasmus+* programmā iesaistītajām iestādēm, lemjot par partnerības nolīgumiem ar citām izglītības iestādēm un to atjaunošanu.

Papildus tam Komisija varētu arī izstrādāt tiešsaistes platformu, kurā pieteikuma iesniedzēji varētu ievadīt informāciju par savām interesēm, valodām, preferencēm utt. un pēc tam saņemt ieteikumus par sev piemērotiem galamērķiem. Šāda sistēma ar ieteikumiem varētu sekmēt galamērķu daudzveidību, mudinot cilvēkus doties tur, kur citādi nebūtu iedomājušies doties.

2. Dalībvalstu līmenī: dalībvalstīm ieteicams rīkoties, lai palielinātos valstī uzņemto *Erasmus+* dalībnieku skaits. Dalībvalstis varētu mudināt valsts izglītības iestādes piedāvāt vairāk kursu angļu valodā.

Pamatojums

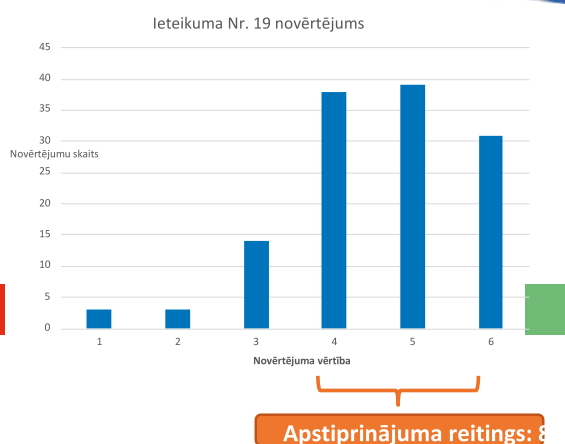
Šis ieteikums ir svarīgs divu galveno iemeslu dēļ.

Pirmkārt, ja kādu dalībvalsti vai galamērķi uzskata par mazāk pievilcīgu, var tikt izniekotas *Erasmus+* programmā pieejamās vietas. Uz atsevišķām valstīm, piemēram, Spāniju, ir pārmērīgi daudz pretendentu, taču cilvēkiem būtu vairāk iespēju piedalīties *Erasmus* programmā, ja vien tiktu mudināti doties uz daudzveidīgākiem galamērķiem.

Otrkārt, ja cilvēki dodas uz neiepazītām vietām, par kurām neko daudz nezina, vai atklāj jaunas kultūras, tad arī tas palīdz palielināt viņu izpratni par citām kultūrām, pārvarēt aizspriedumus utt.

Ieteikums Nr. 19

**AIZSPRIEDUMU PĀRVARĒŠANA, VEICINOT
ERASMUS+ PRAKSES LĪDZSVAROTĀKU
SADALI**

Ieteikums Nr. 20

To administratīvo šķēršļu novērtēšana un pārvarēšana, ar kuriem saskaras darba ņēmēji un darba devēji

Eiropas Komisijai ieteicams izvērtēt šķēršļus, ar kuriem saskaras darba ņēmēji, piedaloties mācību mobilitātes programmās (piemēram, sociālā nodrošinājuma iemaksas, pensijas). Izstrādājot novērtējumu, Komisijai būtu jāņem vērā arī darba devēju vajadzības un motivācija sūtīt darba ņēmējus uz ārzemēm. Pamatojoties uz šo novērtējumu, Komisija varētu ierosināt turpmākus pasākumus minēto šķēršļu pārvarēšanai.

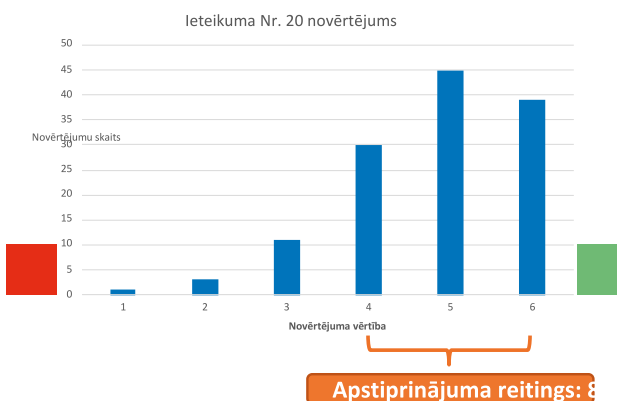
Pamatojums

It īpaši darbinieki saskaras ar risku, ka nevarēs doties uz ārzemēm, jo pastāv pārāk daudz administratīvo šķēršļu, piemēram, attiecībā uz sociālo nodrošinājumu vai pensiju. Vai ir viegli pārņemt šos atvieglojumus no vienas dalībvalsts uz citu? Ir jāsniedz atbalsts pilsoņiem, kad tie saskaras ar šiem administratīvajiem sarežģījumiem. Tāpēc Eiropas Komisijai ieteicams pievērsties šī problēmjautājuma izskatīšanai, lai to efektīvi atrisinātu.

Ieteikums Nr. 20

TO ADMINISTRATĪVO ŠĶĒRŠĻU NOVĒRTĒŠANA UN PĀRVARĒŠANA, AR KURIEM SASKARAS DARBA ŅĒMĒJI UN DARBA DEVĒJI

Atbalsta pakāpe
4,8

Ieteikums Nr. 21

Erasmus+ mērķtiecīgas komunikācijas stratēģijas veicināšana

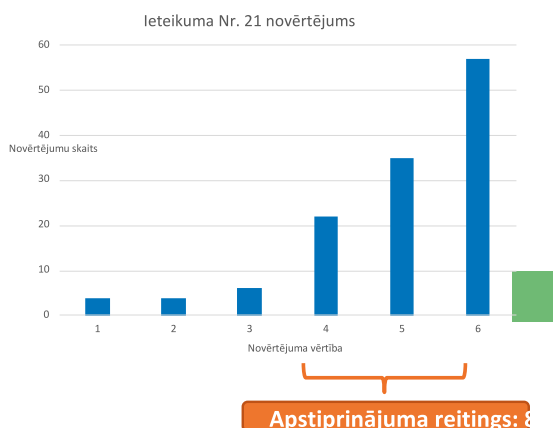
Ieteicams rīkoties tā, lai trīs gadu laikā visi ES pilsoņi būtu informēti par Erasmus+. To varētu panākt, izveidojot efektīvu komunikācijas stratēģiju, kas būtu vērsta uz konkrētām grupām, kuras nav informētas par programmu Erasmus+ un Eiropas Solidaritātes korpusu. Šajās grupās ietilpst, piemēram, cilvēki ar invaliditāti, darbinieki, bezdarbnieki, finansiāli nelabvēlīgā situācijā esošie cilvēki, lauku apvidos dzīvojošie, cilvēki bez augstākās izglītības un sociālās atstumtības riskam pakļautie cilvēki.

Pamatojums

Mācību mobilitātes vajadzībām ir pieejams daudz iespēju un programmu, piemēram, Erasmus+ un Eiropas Solidaritātes korpuss. Turklāt jau ir izstrādāti tādi informācijas centri kā Erasmus+ platforma un Erasmus+ lietotne. Tomēr šī informācija nav viegli pieejama un nerasniedz visas attiecīgās grupas. Tāpēc ieteicams izvirzīt par mērķi trīs gadu laikā informēt visus ES pilsoņus, izstrādājot īpaši pielāgotas kampaņas, lai sasniegtu konkrētas mērķgrupas, kuras, iespējams, nevar piekļūt šobrīd pieejamajai informācijai vai gūt no tās labumu.

Ieteikums Nr. 21

ERASMUS+ MĒRĶTIECĪGAS KOMUNIKĀCIJAS STRATĒGIJAS VEICINĀŠANA

KĀ SAZINĀTIES AR ES

Klātienē

Visā Eiropas Savienībā ir simtiem *Europe Direct* centru. Sev tuvākā centra adresi varat atrast tiešsaistē (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_lv).

Pa tālruni vai rakstveidā

Europe Direct ir dienests, kas atbild uz jūsu jautājumiem par Eiropas Savienību. Ar šo dienestu varat sazināties šādi:

- pa bezmaksas tālruni: 00 800 6 7 8 9 10 11 (daži operatori par šiem zvaniem var iekasēt maksu),
- pa šādu parasto tālruņa numuru: +32 22999696,
- izmantojot saziņas veidlapu: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_lv.

KĀ ATRAST INFORMĀCIJU PAR ES

Tiešsaistē

Informācija par Eiropas Savienību visās oficiālajās ES valodās ir pieejama portālā *Europa* (european-union.europa.eu).

ES publikācijas

ES publikācijas varat apskatīt vai pasūtīt vietnē op.europa.eu/lv/publications. Vairākus bezmaksas publikāciju eksemplārus varat saņemt, sazinoties ar *Europe Direct* vai tuvāko dokumentācijas centru (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_lv).

ES tiesību akti un ar tiem saistītie dokumenti

Ar visu ES juridisko informāciju, arī kopš 1951. gada pieņemtajiem ES tiesību aktiem visās oficiālajās valodās, varat iepazīties vietnē *EUR-Lex* (eur-lex.europa.eu).

ES atvērtie dati

Portālā data.europa.eu ir piekļuve atvērtām datu kopām no ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām. Datus var bez maksas lejupielādēt un izmantot tiklab komerciāliem, kā nekomerciāliem mērķiem. Portālā ir arī bagātīga piekļuve datu kopām, kas nākušas no Eiropas valstīm.

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

Print
PDF

ISBN 978-92-68-09215-6
ISBN 978-92-68-09195-1

doi:10.2775/568598
doi:10.2775/628252

NA-09-23-534-LV-C
NA-09-23-534-LV-N